

SLUŽBENI VJESNIK BISKUPIJE KRK
2/2022.

SADRŽAJ

DOKUMENTI.....	35
Poruka Svetog Oca Franje za Korizmu 2022.: »Neka nam ne dozlogrdi činiti dobro: ako ne sustanemo, u svoje ćemo vrijeme žeti! Dakle, dok imamo vremena, činimo dobro svima« (Gal 6,9-10a)	35
Poruka Pape Franje za 59. Svjetski dan molitve za zvanja (8. svibnja 2022.): <i>Pozvani graditi ljudsku obitelj</i>	38
Poruka Svetog Oca Franje za II. Svjetski dan djedova, baka i starijih osoba (24. srpnja 2022.): »Rod donose i u starosti« (Ps 92, 15)	41
Papina poruka za Svjetski dan migranata i izbjeglica (25. rujna 2022.): <i>Bolja budućnost mora se graditi zajedno</i>	44
Pismo svećenicima o Sinodalnom hodu	46
Vijeće za nauk vjere HBK: <i>Kršćanska ženidba – sakramentalnost ženidbe krštenih vjernika</i>	49
Izjava Komisije HBK »Iustitia et pax« o ratu u Ukrajini: <i>Pravednost obvezuje na solidarnost s Golgotom ukrajinskog naroda</i>	59
➤ IZVJEŠTAJI.....	62
Priopćenje s XXIV. redovitog godišnjeg zajedničkog zasjedanja BK BIH I HBK	62
Potpisan Ugovor o Caritasu Katoličke crkve u Republici Hrvatskoj	63
Priopćenje sa 64. zasjedanja sabora HBK	65
Održan redoviti polugodišnji sastanak Stalnog vijeća HBK i Vlade RH	67
Susret kardinala Parolina i hrvatskih biskupa u sjedištu HBK.....	68
Preč. Milan Zgrablić imenovan zadarskim nadbiskupom koadjutorom	70
ODREDBE BISKUPSKOG ORDINARIJATA	72
Proslava sv. Kvirina 2022. godine	72
Dan svećeničkog posvećenja uoči Presv. Srca Isusova (Glavotok, 22. lipnja 2022.).	72
Ispiti za ispovjednu ovlast (Krk, 8. srpnja 2022.)	73
Duhovne vježbe svećenika	74
IZ POVJERENSTVA ZA MLADE.....	74
Prijava za Nacionalni susret hrvatske katoličke mladeži	74
IZ CARITASA BISKUPIJE KRK	75

➤ Izvještaji	75
Prikupljen kombi maslinovih grančica za pomoć potrebitima	75
Hodočašće župnih Caritasa u nacionalno svetište sv. Josipa u Karlovcu.....	75
Humanitarna pomoć za Ukrajinu	75
DJECEZANSKA KRONIKA I OBAVIJESTI.....	76
Kronika krčkog biskupa	76
➤ Jubileji: Mons. Valter Župan slavi dijamantni svećenički jubilej	79
➤ Obavijest: Ljetovanje bogoslova	79
➤ Izvještaji	79
Održan korizmeni susret vjeroučitelja (Krk, 5. ožujka 2022.).....	79
U OŠ u Puntu održana vjeronaučna olimpijada (Punat, 15. ožujka 2022.).....	80
Duhovna obnova za redovnice Krčke biskupije (Krk, 16. ožujka 2022.).....	81
Blagoslov opatice u Benediktinskom samostanu u Rabu (21. ožujka 2022.).....	82
Biskup Petanjak primio gen. ministra Reda manje braće (Krk, 30. ožujka 2022.)..	84
Održan preduskrsni plenarni svećenički sastanak (Krk, 6. travnja 2022.).....	84
Apostolski nuncij mons. Giorgio Lingua propovijedao na misi posvete ulja u Krčkoj katedrali (Krk, 14. travnja 2022.)	86
Procesijom i misnim slavljem svečano proslavljeni Križi (Rab, 24. travnja 2022.).	87
Biskupijski susret mladih u molitvi i pjesmi (Rab, 24. travnja 2022.).....	89
➤ IN MEMORIAM: Vlč. Nikola Ilijć (1936. – 2022.)	90

PORUKA SVETOGA OCA FRANJE ZA KORIZMU 2022.

**»Neka nam ne dozlogrdi činiti dobro: ako ne sustanemo,
u svoje ćemo vrijeme žeti! Dakle, dok imamo vremena, činimo dobro svima«**
(Gal 6,9-10a)

Draga braćo i sestre!

Korizma je prikladno vrijeme za osobnu obnovu i obnovu zajednice koja nas vodi do Pashe Isusa Krista umrloga i uskrsloga. Za korizmeni hod 2022. godine bit će nam od koristi razmišljati o poticaju svetoga Pavla Galaćanima: »Neka nam ne dozlogrdi činiti dobro: ako ne sustanemo, u svoje ćemo vrijeme žeti! Dakle, dok imamo vremena (kairós), činimo dobro svima« (Gal 6,9-10a).

1. Sijanje i žetva

U ovom odlomku Apostol doziva u pamet sliku sijanja i žetve, tako drage Isusu (usp. Mt 13). Sveti Pavao nam govori o kairósu: milosnom vremenu za sijanje dobra u pogledu buduće žetve. Što je to »bogodano vrijeme« za nas? To je zasigurno korizma, ali je to i cijeli ovozemaljski život, koji je korizma na neki način slika. [1] U našem životu prečesto prevladavaju pohlepa i oholost, želja za posjedovanjem, gomilanjem i trošenjem, kao što pokazuje primjer bezumna čovjeka iz evanđeoske prispodobe, koji je svoj život držao sigurnim i sretnim zbog obilja žita u žitnici (usp. Lk 12,16-21). Korizma nas poziva na obraćenje, na promjenu mentaliteta, tako da se istinu i ljepotu života ne traži toliko u posjedovanju koliko u darivanju, ne toliko u gomilanju koliko u sisanju dobra i dijeljenju.

Sijač je prije svega sâm Bog, koji velikodušno »nastavlja sijati sjeme dobra u svijetu« (enc. Fratelli tutti, 54). Pozvani smo u korizmi odgovoriti na Božji dar prihvaćajući njegovu »živu... i djelotvornu« Riječ (Heb 4,12). Ustrajno slušanje Božje riječi razvija spremnost da budemo poučljivi njegovu djelovanju (usp. Jak 1,21) koje naš život čini plodnim. To u nama budi radost, ali i više od toga, to je poziv da budemo »Božji suradnici« (1 Kor 3,9) i da mudro koristimo sadašnje vrijeme (usp. Ef 5,16) kako bismo i mi sijali čineći dobro. Taj poziv da sijemo dobro ne treba promatrati kao neki teret, nego kao milost kojom Stvoritelj želi da aktivno sudjelujemo u njegovoj plodnoj velikodušnosti.

A žetva? Ne sije li se zato da žanjemo? Naravno! Tijesnu povezanost između sisanja i žetve potvrđuje isti sveti Pavao kad kaže: »Tko sije oskudno, oskudno će i žeti; a tko sije obilato, obilato će i žeti« (2 Kor 9,6). Ali o kojem urodu je riječ? Prvi plod posijana dobra nalazimo u sebi samima i u našim svakodnevnim odnosima, pa i u najmanjim dobrim djelima. U Bogu nijedan čin ljubavi, ma kako malen bio, i nijedan »velikodušan napor« neće biti uzaludan (usp. apost. pob. *Evangeliij gaudium*,

279). Kao što se stablo poznaje po plodovima (usp. Mt 7,16.20), tako život pun dobrih djela širi oko sebe svjetlo (usp. Mt 5,14-16) i donosi Kristov miris u svijet (usp. 2 Kor 2,15). Služiti Bogu, slobodni od grijeha, donosi plodove posvećenja za spasenje svih (usp. Rim 6,22).

Možemo, zapravo, vidjeti tek mali dio ploda onoga što sijemo jer, prema evanđeoskom izričaju, »jedan sije a drugi žanje« (Iv 4,37). Upravo sijući za dobro drugih, sudjelujemo u Božjoj velikodušnosti: »potvrda je velike plemenitosti pokretati procese čije će plodove drugi ubirati, polažući nadu u skrivenu snagu sjemena dobrote koje sijemo« (enc. Fratelli tutti, 196). Sijanje dobra za druge oslobađa nas uskih logika osobne koristi, daje našem djelovanju širinu besplatnosti i tako nas smješta u divan obzor Božjih dobrohotnih planova.

Božja riječ širi i podiže naš pogled: najavljuje nam da je istinska žetva ona eshatološka, ona posljednjega dana, koji ne pozna zalaza. Zreli plod našega života i naših djelovanja jest »plod za vječni život« (Iv 4,36), koji će biti naše »blago... na nebesima« (Lk 12,33; 18,22). Sâm Isus koristi sliku sjemena koje umire u zemlji i donosi plod kako bi izrazio otajstvo svoje smrti i uskrsnuća (usp. Iv 12,24), a i sveti Pavao je rabi kad govori o uskrsnuću našega tijela: »Tako i uskrsnuće mrtvih: sije se u raspadljivosti, uskršava u neraspadljivosti; sije se u sramoti, uskršava u slavi; sije se u slabosti, uskršava u snazi; sije se tijelo naravno, uskršava tijelo duhovno. Ako ima tijelo naravno, ima i duhovno« (1 Kor 15,42-44). Ta nada je veliko svjetlo koje Krist uskrsli donosi u svijet: »Ako se samo u ovom životu u Krista ufamo, najbjedniji smo od svih ljudi. Ali sada: Krist uskrsnu od mrtvih, prvina usnulih!« (1 Kor 15,19-20), kako bi oni koji su intimno sjedinjeni s njim u ljubavi, »po sličnosti smrti njegovoj« (Rim 6,5), bili pridruženi njegovu uskrsnuću na život vječni (usp. Iv 5,29): »Tada će pravednici zasjati poput sunca u kraljevstvu Oca svojega« (Mt 13,43).

2. »Neka nam ne dozlogrdi činiti dobro«

Kristovo uskrsnuće oživljava zemaljske nade »velikom nadom« vječnoga života i unosi već u sadašnje vrijeme klicu spasenja (usp. BENEDIKT XVI., Enc. *Spe salvi*, 3; 7). Suočeni s gorkim razočaranjem zbog mnogih neispunjenih snova i nadanja, suočeni s obeshrabrenošću zbog siromaštva naših sredstava, u napasti smo da se zatvorimo u svoj individualistički egoizam i sklonimo se u ravnodušnost prema patnji drugih. Doista, i najbolji resursi su ograničeni: »Mladići se more i malakšu, iznemogli, momci posrću« (Iz 40,30). Ali Bog »umornome snagu vraća, jača nemoguća. [...] Onima što se u Gospodina uzdaju snaga se obnavlja, krila im rastu kao orlovima, trče i ne sustaju, hode i ne more se« (Iz 40,29.31). Korizma nas poziva da vjera naša i nada budu u Gospodinu (usp. 1 Pt 1,21), jer samo pogleda uprta u Isusa Krista uskrsloga (usp. Heb 12,2) možemo prihvatiti Apostolov poticaj: »Neka nam ne dozlogrdi činiti dobro« (Gal 6,9).

Neka nam ne dozlogrdi moliti. Isus je učio da treba »svagda moliti i nikada ne sustati« (Lk 18,1). Potrebna nam je molitva jer trebamo Boga. Samodostatnost je opa-

sna iluzija. Ako je pandemija dala izravno se osvjedočiti u naše osobne i društvene krhkosti, neka nam ova korizma omogući da iskusimo utjehu koju daje vjera u Boga, bez koje se nećemo održati (usp. Iz 7,9). Nitko se ne spašava sâm, jer svi smo u istoj lađi usred oluja povijesti [2]; ali iznad svega nitko se ne spašava bez Boga, jer samo vazmeno otajstvo Isusa Krista daje pobjedu nad mračnim vodama smrti. Vjera nas ne oslobađa životnih muka i nevolja, nego nam omogućuje prolaziti kroz njih u Kristu, sjedinjeni s Bogom, u velikoj nadi koja ne razočarava i čiji je zalog ljubav koju je Bog izlio u naša srca po Duhu Svetomu (usp. Rim 5,1-5).

Neka nam ne dozlogrdi iskorjenjivati zlo iz našega života. Neka nam tjelesni post, na koji nas korizma poziva, osnaži duh za borbu protiv grijeha. Neka nam ne dozlogrdi tražiti oprostjenje u sakramentu pokore i pomirenja, svjesni da se Bog nikada ne umara opraštati. [3] Neka nam ne dozlogrdi boriti se protiv požude, te slabosti koja vodi do egoizma i svakoga drugoga zla, i koja je tijekom povijesti nalazila razne putove da sunovrati čovjeka u grijeh (usp. enc. *Fratelli tutti*, 166). Jedan od tih putova je opasnost ovisnosti o digitalnim medijima, koja osiromašuje međuljudske odnose. Korizma je pogodno vrijeme za suprotstavljanje tim opasnostima i njegovanje cjelovitije ljudske komunikacije (usp. Isto, 43) koja se sastoji od »stvarnih susreta« (Isto, 50), licem u lice.

Neka nam ne dozlogrdi činiti dobro u djelatnoj ljubavi prema bližnjemu. U ovoj korizmi učimo se veselo darivati milostinju (usp. 2 Kor 9,7). Bog »koji pribavlja sjeme sijaču i kruh za jelo« (2 Kor 9,10), brine se za svakoga od nas, ne samo da bismo imali hranu koju ćemo jesti, nego i da bismo bili velikodušni u činjenju dobra drugima. Ako je istina da trebamo sijati sjeme dobrote tijekom cijeloga života, iskoristimo ovu korizmu posebno zato da iskažemo brigu svojim bližnjima, da budemo bližnji onoj braći i sestrama koji su ranjeni na svojem životnom putu (usp. Lk 10,25-37). Korizma je pogodan čas da se traži, a ne izbjegava, one koji su u potrebi; da se poziva sebi, a ne ignorira, one kojima treba netko da ih sasluša i lijepa riječ, te da se posjećuje, a ne napušta, one koji pate od samoće. Provedimo u djelo poziv da činimo dobro svima i odvojimo vrijeme za ljubav prema najmanjima i najranjivijima, napuštenima i prezrenima, diskriminiranim i marginaliziranim (usp. enc. *Fratelli tutti*, 193).

3. »Ako ne sustanemo, u svoje ćemo vrijeme žeti«

Korizma nam svake godine doziva u pamet da »dobro, jednako kao i ljubav, pravda i solidarnost, ne može se postići jednom zauvijek; mora ih se stjecati svaki dan iznova« (Isto, 11). Molimo, dakle, Boga za strpljivost ratara (usp. Jak 5,7) da ne sustanemo u činjenju dobra, korak po korak. Oni koji padnu, neka pruže ruku Ocu koji nas uvijek podiže. Oni koji su izgubljeni, prevareni zavodjenjem Zloga, neka se bez oklijevanja vrate Onomu koji je »velikodušan u praštanju« (Iz 55,7). U ovom vremenu obraćenja, pronalazeći potporu u Božjoj milosti i u zajedništvu Crkve, ne umarajmo se širiti dobro. Post priprema tlo, molitva ga navodnjava, a ljubav čini plodnim i bogatim. Imamo sigurnost vjere da »ako ne sustanemo, u svoje ćemo

vrijeme žeti« i da ćemo, darom ustrajnosti, zadobiti obećana dobra (usp. Heb 10,36) za vlastito spasenje i spasenje drugih (usp. 1 Tim 4,16). Provodeći u djelo bratsku ljubav prema svima, sjedinjeni smo s Kristom, koji je dao svoj život za nas (usp. 2 Kor 5,14-15), i uživamo predokus radosti Kraljevstva nebeskoga, kada će Bog biti »sve u svemu« (1 Kor 15,28).

Neka nam Djevica Marija, koja je u svome krilu nosila Spasitelja i koja pohranjivaše sve događaje i »prebiraše ih u svome srcu« (Lk 2,19), izmoli dar strpljivosti i bude nam blizu svojom majčinskom prisutnošću, da ovo vrijeme obraćenja donese plodove vječnoga spasenja.

Rim, Sveti Ivan Lateranski, 11. studenoga 2021. godine, spomendan svetoga Martina, biskupa

Franjo

---

[1] Usp. SV. AUGUSTIN, Serm. 243, 9,8; 270, 3; En. in Ps. 110,1.

[2] Usp. Izvanredna molitva na Trgu sv. Petra u vremenu pandemije kojom je predsjedao papa Franjo (27. ožujka 2020.).

[3] Usp. Angelus, 17. ožujka 2013.

PORUKA PAPE FRANJE ZA 59. SVJETSKI DAN MOLITVE ZA ZVANJA

– 8. svibnja 2022. –

Pozvani graditi ljudsku obitelj

Draga braćo i sestre!

Dok u ovom našem vremenu još uvijek pušu ledeni vjetrovi rata i ugnjetavanja i često smo svjedoci polarizacije, kao Crkva pokrenuli smo sinodalni proces: osjećamo hitnu potrebu da hodamo zajedno, njegujući dimenzije slušanja, sudjelovanja i dijeljenja. Zajedno sa svim muškarcima i ženama dobre volje želimo pridonijeti izgrađivanju ljudske obitelji, zaliječiti njezine rane i upraviti je prema boljoj budućnosti. U toj perspektivi, u povodu 59. svjetskog dana molitve za zvanja, želio bih s vama razmisliti o širokom značenju »poziva« u kontekstu sinodalne Crkve koja je u stavu oslušivanja Boga i svijeta.

Svi su pozvani biti protagonisti misije

Sinodalnost, zajednički hod temeljni je poziv Crkve i samo na tom obzoru moguće je otkriti i cijeliti različita zvanja, karizme i službe. Znamo, istodobno, da Crkva postoji zato da evangelizira, izlazeći iz same sebe i sijući sjeme evanđelja u brazdama povijesti. Zato je to poslanje moguće upravo sinergijskim povezivanjem svih pasto-

ralnih područja i, još prije toga, uključivanjem svih Gospodinovih učenika. Naime, »po primljenom krštenju svaki je član Božjeg naroda postao učenik misionar (usp. Mt 28, 19). Svaki krštenik, neovisno o položaju u Crkvi i stupnju vjerske izobrazbe, aktivni je nositelj evangelizacije« (Apost. pob. Evangelii gaudium, 120). Moramo se čuvati mentaliteta koji razdvaja svećenike i laike, smatrajući prve protagonistima, a druge izvršiteljima, te nastavljati dalje kršćansko poslanje kao jedan Božji narod, laici i pastiri zajedno. Čitava je Crkva vjerovjesnička zajednica.

Pozvani biti čuvari jedni drugih i stvorenoga svijeta

Riječ »poziv« ne treba shvaćati restriktivno, dovodeći je u vezu samo s onima koji slijede Gospodina na putu posebnog posvećenja. Svi smo pozvani sudjelovati u Kristovom poslanju ujedinjavanja raspršenog čovječanstva i njegova pomirenja s Bogom. Općenitije govoreći, svaki čovjek, prije nego što doživi susret s Kristom i prigrli kršćansku vjeru, zajedno s darom života prima temeljni poziv: svaki je od nas stvorenje željeno i ljubljeno od Boga, za koje je On imao jedinstven i poseban plan, i tu božansku iskru, koja je prisutna u srcu svakog muškarca i žene, pozvani smo razvijati tijekom svoga života, pridonoseći razvoju čovječanstva oduhovljenog ljubavlju i uzajamnim prihvaćanjem. Pozvani smo biti čuvari jedni drugih, graditi veze sloge i dijeljenja, liječiti rane stvorenoga svijeta, kako njegova ljepota ne bi bila uništena. Riječju, pozvani smo postati jedna obitelj u čudesnoj zajedničkoj kući stvorenoga svijeta, u skladnoj raznolikosti njezinih elemenata. U tom širem smislu, ne samo pojedinci nego i narodi, zajednice i najrazličitije grupe imaju jedan »poziv«.

Pozvani prihvatiti Božji pogled

Taj veliki zajednički poziv uključuje i konkretniji poziv koji nam Bog upućuje, dopirući do našeg života svojom ljubavlju i usmjeravajući ga prema konačnom cilju, prema punini koja seže čak onkraj praga smrti. Tako je Bog htio gledati i gleda na naš život.

Michelangelu Buonarrotiju se pripisuju ove riječi: »Svaka kamena gromada ima kip u sebi, a kiparov je posao otkriti ga.« Ako to može biti umjetnikov pogled, Bog još više gleda tako na nas: u onoj djevojci iz Nazareta vidio je Majku Božju; u ribaru Šimunu sinu Joninu vidio je Petra, stijenu na kojoj će sagraditi svoju Crkvu; u cariniku Leviju vidio je apostola i evanđelista Mateja; u Savlu, neumoljivom progonitelju kršćana, vidio je Pavla, apostola narodâ. Njegov pogled pun ljubavi uvijek dopire do nas, dotiče nas, oslobađa i preobražava, čineći nas novim ljudima.

To je dinamika svakog poziva: Božji pogled dopire do nas i zove nas. Poziv, kao uostalom i svetost, nije izvanredno iskustvo pridržano malobrojnima. Kao što postoji »svetost iz susjedstva« (usp. Apost. pob. Gaudete et exsultate, 6-9), tako je i poziv nešto što se odnosi na svakoga, jer Bog svakoga gleda i svakoga poziva.

Ima jedna poslovice s Dalekog istoka koja glasi: »Mudrac, gledajući u jaje, može vidjeti orla; gledajući sjeme, vidi veliko stablo; gledajući grešnika nazire u njemu sveca.« Tako Bog gleda nas – u svakome od nas vidi potencijale, koji su ponekad nama samima nepoznati, i neumorno radi tijekom čitavog našega život kako bismo ih stavili u službu općega dobra.

Poziv se tako rađa zahvaljujući umijeću božanskog Kipara koji nas svojim »rukama« izvlači iz nas samih, kako bi se iz nas isklesalo remek-djelo koje smo pozvani biti. Napose Božja Riječ, koja nas oslobađa od egocentričnosti, može nas pročistiti, prosvijetliti i učiniti nas novim stvorenjima. Prignimo, dakle, svoje uho Riječi kako bismo se otvorili pozivu koji nam Bog povjerava! Naučimo također slušati svoju braću i sestre u vjeri, jer se u njihovim savjetima i njihovom primjeru može kriti Božja inicijativa koji nam pokazuje uvijek nove putove.

Pozvani odgovoriti na Božji pogled

Božji stvoriteljski pogled pun ljubavi dopro je do nas na jedinstven način u Isusu. Govoreći o bogatom mladiću, evanđelist Marko bilježi: »Isus ga nato pogleda, zavoli ga« (10, 21). Isusov pogled pun ljubavi počiva na svakom od nas. Braćo i sestre, neka nas dotakne taj pogled i pustimo mu da nas izvede izvan nas samih! Naučimo ujedno gledati jedni druge tako da se oni s kojima živimo i susrećemo – tko god oni bili – osjećaju prihvaćenima i otkriju da postoji Netko tko ih gleda s ljubavlju i poziva ih da razvijaju sve svoje potencijal.

Naš se život mijenja netom prihvatimo taj pogled. Sve postaje dijalog poziva između nas i Gospodina, ali i između nas i drugih. Dijalog koji nam, ako se živi u dubini, daje sve više postajati ono što jesmo: u pozivu na zaređeno svećeništvo, da bude oruđe Kristove milosti i milosrđa; u pozivu na posvećeni život, da bude na slavu i hvalu Bogu i proroštvo novoga čovječanstva; u pozivu na brak, da bude u znaku uzajamnog darivanja, otvorenosti životu i učenja životu. Općenito, u svakom pozivu i službi u Crkvi, koja nas poziva gledati na druge i na svijet Božjim očima, kako bismo služili dobru i širili ljubav djelima i riječima.

Želim u vezi s tim spomenuti iskustvo dr. Joséa Gregoria Hernándezza Cisnerosa. Dok je radio kao liječnik u Caracasu u Venezueli, odlučio je postati franjevački trećoredac. Kasnije je razmišljao o tome da postane redovnik i svećenik, ali mu zdravlje to nije dopuštalo. Tada je shvatio da je njegov poziv upravo liječničko zvanje, u kojem se prvenstveno posvetio siromašnima. Tada se bespridržajno posvetio obojelim tijekom epidemije gripe zvana »španjolska«, koja je u to vrijeme harala svijetom. Smrtno je stradao u naletu automobila dok je izlazio iz ljekarne, gdje je uzimao lijekove za jednog starijeg pacijenta. Taj uzoran svjedok što znači prihvatiti Gospodinov poziv i u potpunosti mu se posvetiti proglašen je blaženim prije godinu dana.

Zajedno sabrani kako bismo gradili bratski svijet

Kao kršćani nismo samo pozvani, u smislu da je svakom ponaosob upućen jedan poziv, nego smo i zajedno sabrani. Mi smo poput dijelova mozaika, svaki pojedini sam po sebi lijep, ali koji samo zajedno tvore sliku. Svaki od nas i svaka od nas blista kao zvijezda u Božjem srcu i na nebeskom svodu, ali pozvani smo stvarati zvijezda koja vode i osvjetljavaju put čovječanstva, počevši od sredine u kojoj živimo. To je otajstvo Crkve: u suživotu razlikâ ona je znak i oruđe onoga na što je čitavo čovječanstvo pozvano. Zato Crkva mora postajati sve više sinodalna, sposobna, naimе, složno kročiti u skladu različitosti, u kojem svi mogu dati svoj doprinos i aktivno sudjelovati.

Dakle, kad govorimo o »pozivu«, ne radi se samo o izboru ovog ili onog oblika života, o tome da se vlastiti život posveti određenoj službi ili slijedi čar pojedine redovničke obitelji, pokreta ili crkvene zajednice. Riječ je o ostvarenju Božjeg sna, velikog plana bratstva koji je Isus imao u srcu kad je molio Oca: »da svi budu jedno« (Iv 17, 21). Svaki poziv u Crkvi, a i šire u društvu, pridonosi postizanju zajedničkog cilja: da među muškarcima i ženama odzvanja sklad mnogih i raznolikih darova koji jedino Duh Sveti može ostvariti. Svećenici, posvećeni muškarci i žene, kao i vjernici laici, zajedno kročimo i radimo kako bismo svjedočili da velika ljudska obitelj, ujedinjena u ljubavi, nije utopija nego plan za koji nas je Bog stvorio.

Molimo, braćo i sestre, da se usred tragičnih događaja u povijesti Božji narod sve više odaziva ovom pozivu. Molimo za svjetlo Duha Svetoga kako bi svaki od nas i svaka od nas mogli pronaći svoje mjesto i dati najbolje od sebe u ovom velikom naumu!

Rim, pri Sv. Ivana Lateranskom, 8. svibnja 2022., Četvrta uskrсна nedjelja

FRANJO

PORUKA SVETOGA OCA FRANJE ZA II. SVJETSKI DAN DJEDOVA, BAKA I STARIJIH OSOBA

– 24. srpnja 2022. –

»Rod donose i u starosti« (Ps 92, 15)

Predragi, predraga!

Redak iz Psalma 92 »Rod donose i starosti« (r. 15) je blagovijest, pravo i istinsko evanđelje, koje u prigodi drugoga Svjetskog dana baka, djedova i starijih osoba možemo navijestiti svijetu. To je u opreci s onim što svijet misli o toj životnoj dobi, ali i sa stavom rezignacije nekih od nas, starijih osoba, koji žive s malo nade i ne očekuju više ništa od budućnosti.

Mnogi se starosti boje. Smatraju je nekom vrstom bolesti s kojom je bolje izbjegavati svaki kontakt: misle da nas se stari ljudi ne tiču i da je poželjno držati ih što je dalje moguće, možda okupljene zajedno, u strukturama koje brinu o njima i štite nas od toga da mi sami preuzmemo na sebe odgovornost za njihove brige. To je »kultura odbacivanja«: onaj mentalitet zbog kojeg se osjećamo drugačijima od najslabijih i njihovu krhkost doživljavamo nečim stranim, što nam omogućuje da na to »mi« i »oni« gledamo kao na paralelne stvarnosti. Ali zapravo, dugovječnost, kao što Sveto pismo uči, je blagoslov, a starije osobe nisu izopćenici kojih se treba kloniti, već živi znakovi dobrohotnosti Boga koji daruje život u izobilju. Blagoslovljena kuća u kojoj živi starija osoba! Blagoslovljena obitelj u kojoj se starije poštuje!

Starost je, doista, dob života koju nije lako razumjeti, čak ni nama koji je već proživljavamo. Iako joj prethodi dug put, nitko nas nije pripremio suočiti se s njom, kao da nas malne iznenadi. Razvijenija društva troše znatna sredstva na tu dob života, ali ne pomažu tumačiti je: nude planove pomoći, ali ne i projekte koji im pomažu živjeti u punini [1]. Zato je teško gledati u budućnost i razaznati horizont prema kojemu treba težiti. S jedne strane smo u napasti da tjeramo od sebe starost skrivajući svoje bore i pretvarajući se da smo vječno mladi; s druge strane, čini se da nemamo drugog izbora nego živjeti razočarani i pomiriti se s tim da nemamo više »plodove koje možemo donijeti«.

Završetkom radnog vijeka i s djecom koja su se već osamostalila, nestaju razlozi na koje smo trošili mnogo energije. Svijest da nam snage kopne ili da se javila bolest mogu dovesti u krizu naše sigurnosti. Svijet – sa svojim brzim tempom, s kojim teško držimo korak – kao da nam ne ostavlja alternativu i dovodi nas do toga da se u duši osjećamo beskorisno. Tako se k nebu uzdiže molitva psalma: »Ne zaboravi me u starosti: kad mi malakšu sile, / ne zapusti me!« (71, 9).

Međutim, taj isti psalam, koji promišlja o Božjoj prisutnosti u raznim životnim dobima, potiče nas da se nastavimo nadati: kad dođu starost i sijede vlasi, On će nam nastaviti davati život i neće dopustiti da nas zlo svlada. Pouzdajući se u njega, naći ćemo snagu da mu uzdijemo sve veću hvalu (usp. rr 14-20) i otkrit ćemo da starenje nije samo prirodno starenje tijela ili neizbježan protok vremena, već dar dugog života. Starenje nije kazna, već blagoslov!

Zato se moramo brinuti za sebe i naučiti živjeti aktivnu starost, također s duhovnoga gledišta, njegujući svoj unutarnji život marljivim čitanjem Božje riječi, svakodnevnom molitvom, redovitim pristupanjem sakramentima i sudjelovanjem u bogoslužju. Osim odnosa s Bogom, valja njegovati i odnose s drugima: osobito u obitelji, s djecom, unucima, kojima trebamo iskazivati svoju ljubav punu brižnosti i pažnje; kao i sa siromasima i patnicima, kojima trebamo izražavati svoju blizinu kroz konkretnu pomoć i molitvu. Sve to će nam pomoći da se ne osjećamo kao puki promatrači u kazalištu svijeta, da se ne ograničavamo na »gledanje s balkona«, na »virenje kroz prozor«. Ako umjesto toga izoštrimo svoja osjetila da prepoznaju Go-

spodinovu prisutnost [2], bit ćemo kao »zelena maslina u domu Božjem“ (usp. Ps 52, 10) i moći ćemo biti blagoslov onima koji žive s nama.

Starost nije beskorisno vrijeme u kojem se čovjeku valja povući u zapećak i vesla odložiti u barku, nego je vrijeme u kojem treba i dalje donositi plodove: pred nama je novo poslanje koje nas potiče upraviti pogled u budućnost. »Posebna osjetljivost nas starijih osoba, nas koji smo u starijoj životnoj dobi na pažnje, misli i naklonosti koje nas čine ljudima, ponovno bi mnogima trebala postati poziv. I bit će to izbor ljubavi starijih prema novim naraštajima« [3]. To je naš doprinos revoluciji nježnosti [4], duhovnoj revoluciji koju se vodi golim rukama i bez oružja. Pozivam vas, dragi djedovi, bake i starije osobe, da postanete njezinim protagonistima.

Svijet prolazi kroz vrijeme teške kušnje, označen najprije neočekivanom i silovitom olujom pandemije, a potom i ratom koji narušava mir i razvoj na globalnoj razini. Nije slučajno da se rat vratio u Europu u trenutku kad s povijesne scene odlazi generacija koja ga je doživjela u prošlom stoljeću. A te velike krize mogu nas učiniti neosjetljivima na činjenicu da postoje druge »epidemije« i drugi rašireni oblici nasilja koji prijete ljudskoj obitelji i našem zajedničkom domu.

Sve to pokazuje potrebu za dubokom promjenom, za obraćenjem koje će razoružati srca i omogućiti svakom pojedincu da u drugome prepozna svoga brata ili sestru. A mi, bake, djedovi i starije osobe, imamo veliku odgovornost: naučiti žene i muškarce našeg vremena da na druge gledaju istim razumijevanjem i pogledom punim ljubavi kojim mi gledamo svoje unuke. Kroz brigu za bližnjega odrasli smo u čovještvu i danas možemo biti učitelji miroljubivog načina života ispunjenog pažnjom prema najslabijima. Naš stav se može pogrešno protumačiti kao slabost ili mekušavost, ali krotki su, a ne agresivni i izrabljivači, ti koji će baštiniti zemlju (usp. Mt 5, 5).

Jedan od plodova koji smo pozvani donijeti jest briga za svijet. »Svi smo bili u krilu naših djedova i baka, koji su nas držali u naručju« [5]; ali danas je vrijeme da – uz konkretnu pomoć ili čak samo molitvu – zajedno s vlastitima, na koljenima držimo brojne preplašene unuke koje još ne poznamo, a koji možda bježe ili pate zbog rata. Čuvajmo u svojem srcu – kao što je to učinio sveti Josip, taj nježan i brižan otac – mališane iz Ukrajine, Afganistana, Južnog Sudana...

U mnogima od nas je sazrela mudra i ponizna svijet koja je svijetu tako silno potrebna: ne spašavamo se sami, a sreća je kruh koji se zajedno blaguje. Posvjedočimo to onima koji se zavaravaju da u suprotstavljanju mogu pronaći osobno ispunjenje i uspjeh. Svi, pa i najslabiji, mogu to učiniti: i sama činjenica da dopuštamo da se o nama drugi brinu – i to često osobe koje dolaze iz drugih zemalja – govori da je zajednički život u miru ne samo moguć, već i nužan.

Drage bake i dragi djedovi, drage starice i dragi starci, u ovom našem svijetu pozvani smo biti tvorci revolucije nježnosti! Učinimo to tako da učimo sve više i bolje koristiti najvrjednije oruđe koji imamo i koje je najprikladnije za našu dob, a to je molitva. »Postanimo i mi pomalo pjesnici molitve: uživajmo u traženju vlastitih rije-

či, poslužimo se onima kojima nas uči Božja riječ« [6]. Naša zaufana molitva može mnogo: može pratiti bolni vapaj onih koji trpe i pomoći da dođe do promjene u srcima. Možemo biti »stalni "zbor" velikog duhovnog svetišta, gdje molitva prošnje i pjesma hvale podupiru zajednicu koja radi i bori se na poprištu života« [7].

Svjetski dan djedova i baka i starijih osoba stoga je prilika da se još jednom, s radošću, proglasi da Crkva želi slaviti zajedno sa svima onima kojima je Gospodin – kao što kaže Biblija – »obilno ispunio dane«. Proslavimo ga zajedno! Pozivam vas da taj Dan naviještate u svojim župama i zajednica; da posjetite najusamljenije starije osobe, u njihovu domu ili u domovima u koje su smješteni. Potrudimo se da nitko ne proživi taj dan u samoći. Imati nekoga za čekati može unijeti promjenu u životu onima koji više ne očekuju ništa dobro od budućnosti; i iz ovog prvog susreta može se roditi novo prijateljstvo. Posjećivanje usamljenih starijih ljudi je djelo milosrđa u naše vrijeme!

Molimo Gospu, Majku nježnosti, da nas sve učini tvorcima revolucije nježnosti, kako bismo zajedno oslobodili svijet od sjene samoće i zloduha rata.

Neka do svih vas i vaših najmilijih dopre moj blagoslov, uz jamstvo iskrene blizine. Molim vas, ne zaboravite moliti za mene!

Rim, Sv. Ivan Lateranski, 3. svibnja 2022., blagdan svetih apostola Filipa i Jakova

FRANJO

---

[1] Kateheza o starosti – 1. Milost vremena i savez životnih dobi (23. veljače 2022.).

[2] Kateheza o starosti – 5. Vjernost Božjem pohodu za naraštaj koji dolazi (30. ožujka 2022.).

[3] Kateheza o starosti – 3. Starost – izvor dobra za bezbrižnu mladost (16. ožujka 2022.).

[4] Kateheza o svetome Josipu – 8. Sveti Josip – otac pun nježnosti (19. siječnja 2022.).

[5] Homilija na misi za I. svjetski dan djedova, baka i starijih osoba (25. srpnja 2021.).

[6] Kateheza o obitelji – 7. Djedovi i bake (11. ožujka 2015.).

[7] Ibid.

PAPINA PORUKA ZA SVJETSKI DAN MIGRANATA I IZBJEGLICA

– 25. rujna 2022. –

Bolja budućnost mora se graditi zajedno

Graditi budućnost s migrantima i izbjeglicama znači prepoznati i cijiniti koliko svatko od njih može doprinijeti procesu izgradnje, ohrabruje papa Franjo u svojoj poruci za 108. svjetski dan migranata i izbjeglica. U poruci se usredotočuje na značajnije putovanja čovječanstva u potrazi za istinitim, nebeskim domom.

Kraljevstvo Božje, napominje Sveti Otac, već je prisutno u onima koji su prihvatili spasenje u Isusu Kristu. Dok putujemo prema ispunjenju Kraljevstva Božjeg, piše,

---

svaka osoba mora nastojati prema osobnom obraćenju kako bi preobrazila naš svijet i pomogla mu da još potpunije odgovara božanskome planu.

Božji plan za miran svijet

Papa se s tugom prisjeća tragedija koje traju, a koje nas podsjećaju smo još udaljeni od konačnog cilja – novog Jeruzalema, mjesta boravka Boga s čovječanstvom. U svjetlu onoga što smo naučili u nevoljama nedavnih vremena, pozvani smo obnoviti našu predanost izgradnji budućnosti koja je sve potpunije sukladna Božjem planu svijeta u kojem svatko može živjeti u miru i dostojanstvu, napominje. Papa ističe da možemo na tom putu napredovati tražeći „pravednost Kraljevstva“ i prihvaćajući „Evanđelje ljubavi“ u Kristovu spasenju.

Konkretno, naglašava papa Franjo, svaka nejednakost i diskriminacija moraju biti iskorijenjeni iz društva i nitko ne smije biti isključen. Božji je plan u svojoj biti uključiv, napominje, i daje prednost onima koji žive na egzistencijalnoj periferiji. Među njima je mnogo migranata i izbjeglica, raseljenih osoba i žrtava trgovine ljudima. Dodaje kako kršćani moraju graditi Kraljevstvo Božje zajedno s onima koji su prognani iz svojih domova. Uključivanje najugroženijih nužan je uvjet za puno građanstvo u Božjem Kraljevstvu, kaže.

Željni radnici

Papa dodaje da izgradnja budućnosti s migrantima i izbjeglicama uključuje prepoznavanje njihove vrijednosti i potencijala u novim zemljama prebivališta. Kao što je prorok Izaija prevideo u viđenju, strance ne treba smatrati osvajačima ili rušiteljima, već prije svega željnim radnicima za bolje društvo.

Papa je ponudio primjer povijesti kako bi pokazao da migranti i izbjeglice nude vrijedan izvor društvenog i gospodarskog rasta svojim posvojenim nacijama. Njihov rad, mladost, entuzijazam i spremnost na žrtvu obogaćuju zajednice koje ih primaju. Ipak, ovaj bi doprinos mogao biti tim veći da je optimiziran i podržan pažljivo razvijenim programima i inicijativama. Postoji ogroman potencijal, spreman da se iskoristi, samo ako mu se pruži prilika, naglašava Sveti Otac.

Iako predstavlja značajan izazov, prisutnost migranata i izbjeglica je ujedno velika prilika za cjelokupni kulturni i duhovni rast, navodi Papa. Katolički migranti, dodaje, mogu potaknuti crkveni život zajednica koje ih primaju. Dijeljenje različitih izraza vjere i pobožnosti nudi nam privilegiranu priliku da potpunije iskusimo katoličanstvo Božjeg naroda, piše.

Molitva i poziv

Papa Franjo poruku je zaključio pozivom svima da prihvate svoju braću i sestre iz inozemstva te dodao posebnu molitvu* povodom obilježavanja Svjetskog dana migranata i izbjeglica.

Gospodine, učini nas nositeljima nade,
tako da tamo gdje je tama, tvoja svjetlost sja,
a gdje je malodušje, da se može ponovno roditi povjerenje u budućnost.
Gospodine, učini nas oruđem svoje pravde,
tako da tamo gdje postoji isključenost, bratstvo može cvjetati,
a gdje postoji pohlepa, može rasti duh dijeljenja.
Gospodine, učini nas graditeljima svoga Kraljevstva,
zajedno s migrantima i izbjeglicama
i sa svima koji žive na periferiji.
Gospodine, daj da naučimo kako je lijepo
živjeti zajedno kao braća i sestre. Amen.

*slobodan prijevod

Preuzeto sa (ika.hkm.hr)

PISMO SVEĆENICIMA O SINODSKOM HODU

Dragi svećenici!

Evo nas, dvojice svećenika i vaše braće, k vama! Možemo li vas zamoliti za trenutak vašeg vremena? Željeli bismo s vama razgovarati o temi koja se tiče svih nas.

»Božja Crkva je sazvana na Sinodu«. Tim riječima započinje Pripremni dokument za Sinodu 2021.-2023. Cijeli je Božji narod pozvan kroz dvije godine razmišljati o temi Za Sinodalnu Crkvu: zajedništvo, sudjelovanje i poslanje. To je novost koja može pobuditi oduševljenje, ali i zbnunjenost.

Pa ipak, »u prvom tisućljeću, 'zajednički hod', to jest prakticiranje sinodalnosti, bio je uobičajen put Crkve.« Drugi vatikanski sabor ponovno je iznio na vidjelo tu dimenziju crkvenog života, toliko važnu da je sv. Ivan Zlatousti mogao reći: »Crkva i sinoda su istoznačnice« (Explicatio in Psalmum 149).

Poznato je da je današnjemu svijetu hitno potrebno bratstvo. Svijet, a da toga nije ni svjestan, žudi za tim da susretne Isusa. Ali kako da dođe do toga susreta? Trebamo zajedno s cijelim Božjim narodom oslušivati glas Duha Svetoga, tako da obnovimo svoju vjeru i pronađemo nove putove i nove jezike za dijeljenje evanđelja s našom braćom i sestrama. Sinodski proces koji nam papa Franjo predlaže ima upravo taj cilj: upustiti se na putovanje, zajedno, u uzajamnom slušanju, u dijeljenju idejâ i planova, kako bismo pokazali pravo lice Crkve: gostoljubive "kuće" otvorenih vrata, nastanjene Gospodinom i oduhovljene bratskim odnosima.

Kako se ne bi upalo u opasnosti na koje je jasno ukazao papa Franjo – to jest formalizam koji Sinodu svodi na prazno geslo; intelektualizam, koji čini Sinodu teorijskim promišljanjem o problemima; i nepokretljivost, koja nas prikiva za sigurnost

naših navika tako da se ništa ne mijenja – važno je otvoriti svoja srca i slušati što Duh sugerira Crkvama (usp. Otk 2, 7).

Pred tim hodom, očito, mogli bi nas obuzeti neki strahovi.

Prije svega, svjesni smo da svećenici u mnogim dijelovima svijeta već nose veliki pastoralni teret. A sada – može se činiti – dodaje se još jedna stvar “koju treba učiniti”. Umjesto da vas pozivamo da umnožite svoje aktivnosti, željeli bismo vas potaknuti da svoje zajednice promatrate onim kontemplativnim pogledom o kojem nam govori papa Franjo u Evangelii gaudium (br. 71) kako biste otkrili brojne primjere sudjelovanja i dijeljenja koji su se već ukorijenili u vašim zajednicama. Trenutna dijecezanska faza sinodskog procesa ima za cilj »prikupiti bogatstvo iskustava življene sinodalnosti« (Prip. dok. 31). Sigurni smo da je tih iskustava mnogo više no što bi se moglo činiti na prvi pogled, možda čak i neformalnih i spontanih. Tamo gdje postoji uzajamno slušanje, gdje jedni od drugih učimo, prepoznajemo vrijednost i darove drugoga, pomažemo i zajedno donosimo odluke tamo je sinodalnost već na djelu. Sve to treba smatrati važnim i cijeniti, tako da se sve više razvija onaj sinodski stil koji je »specifičan modus vivendi et operandi Crkve Božjeg naroda« (Prip. dok. 10).

No, može se javiti i drugi strah: ako se toliki naglasak stavlja na zajedničko svećeništvo krštenikâ i sensus fidei Božjeg naroda, što će biti s našom ulogom vođa i našim specifičnim identitetom zaređenih služitelja? Radi se, nesumnjivo, o tome da se sve više otkriva temeljna jednakost svih krštenika i da se potakne sve vjernike da aktivno sudjeluju u hodu i poslanju Crkve. Tako ćemo doživjeti radost da stojimo uz bok braće i sestara koji s nama zajedno dijele odgovornost za evangelizaciju. Ali u tome iskustvu Božjega naroda moći će i morati doći do izražaja na nov način također posebna karizma zaređenih služitelja da služe, posvećuju i animiraju Božji narod.

U tome smislu htjeli bismo vas zamoliti da pružite napose trojaki doprinos trenutnom sinodskom procesu:

– Učiniti sve kako bi se taj hod temeljio na slušanju i življenju Božje riječi. Papa Franjo nas je ovako nedavno potaknuo: »oduševimo se za Sveto pismo, pustimo da duboko prodre u nas Riječ, koja otkriva Božju novost i vodi tome da neumorno ljubimo druge« (Franjo, Homilija prigodom Nedjelje Božje riječi, 23. siječnja 2022.).

Bez te ukorijenjenosti u životu Riječi u opasnosti smo da tapkamo u mraku, a naša bi se razmišljanja mogla pretvoriti u ideologiju. Ako nam, naprotiv, temelj bude provođenje Božje riječi u djelo gradit ćemo na stijeni (usp. Mt 7, 24-27) i moći ćemo iskusiti, poput učenika iz Emausa, svjetlo i iznenađujuće vodstvo Uskrsloga.

– Nastojati da taj hod bude u znaku međusobnog slušanja i uzajamnog prihvaćanja. Prije no konkretni rezultati, vrijednost već predstavljaju duboki dijalog i pravi susret. Postoje, naime, mnoge inicijative i mogućnosti u našim zajednicama, ali prečesto se pojedinci i grupe izlažu opasnosti individualizma i autoreferencijalnos-

ti. Svojom novom zapovjeđu, Isus nas podsjeća da »po ovom će svi znati da ste moji učenici: ako budete imali ljubavi jedni za druge« (Iv 13, 35). Kao pastiri možemo učiniti mnogo da ljubav ozdravi odnose i iscijeli rane koje često razdiru Crkvu, kako bi se ponovno vratila radost osjećaja da smo jedna obitelj, jedan narod na putu, djeca istoga Oca te dakle uzajamno braća i sestre, počevši od bratstva među nama svećenicima.

– Posvetiti brigu tome da taj hod ne vodi introspekciji nego nas potakne da idemo ususret svima. Papa Franjo, u Evangelii gaudium, predao nam je san o Crkvi koja se ne boji zaprljati ruke dajući se zaokupiti ranama čovječanstva, o Crkvi koja hodi u slušanju i služenju siromašnima i na periferijama. Taj dinamizam »izlaženja« u susret braći, s kompasom Riječi i vatrom ljubavi, ostvaruje izvorni Očev plan: »da svi budu jedno« (Iv 17, 21). U svojoj posljednjoj enciklici Fratelli tutti papa Franjo nas poziva da se zalažemo oko tog jedinstva zajedno s našom braćom i sestrama iz drugih Crkava, vjernicima drugih religija i svim ljudima dobre volje: opće bratstvo i ljubav bez isključivanja, kojom moraju biti obuhvaćeni svi i svaki pojedini. Kao služitelji Božjega naroda u povlaštenom smo položaju da se postigne to da to ne bude samo nejasna i opća smjernica, nego da se konkretizira tamo gdje živimo.

Predraga braćo svećenici, sigurni smo da ćete, polazeći od tog prioriteta, pronaći načine da pokrenete specifične inicijative, već prema potrebama i mogućnostima jer sinodalnost je uistinu Božji poziv za Crkvu trećeg tisućljeća. Usmjerenost tome cilju zasigurno neće biti lišena pitanja, napora i zastoja, ali se možemo pouzdati da će nam se to stotruko vratiti u bratstvu i plodovima evanđeoskog života. Dovoljno se sjetiti prve sinode u Jeruzalemu (usp. Dj 15). Tko zna koliki se samo napor skrivao iza kulisa! Znamo, međutim, koliko je taj događaj bio presudan za prvu Crkvu.

Zaključujemo ovo naše pismo s dva ulomka iz Pripremnog dokumenta koji nas mogu nadahnuti i pratiti gotovo kao neki vademekum.

»Sposobnost zamišljanja drukčije budućnosti Crkve i njezinih institucija koje će biti na razini primljena poslanja uvelike ovisi o izboru pokretanja procesâ slušanja, dijaloga i zajedničkoga razlučivanja, u kojima svi zajedno i svatko pojedino mogu sudjelovati i dati svoj doprinos« (br. 9).

»Podsjećamo da svrha Sinode, pa tako i ovog savjetovanja, nije izrada dokumenta, nego "dati da se probude snovi, pobuditi proroštva i vizije, dati nadi da procvjeta, potaknuti povjerenje, poviti rane, ispreplesti odnose, oživjeti zoru nade, učiti jedni od drugih i stvarati pozitivan imaginarij koji će prosvijetliti umove, zagrijati srca, vratiti snagu mišićima"« (br. 32).

Zahvaljujući vam na vašoj pažnji jamčimo vam naše molitve i želimo vama i vašim zajednicama radostan i plodan sinodski hod. Znajte da smo blizu vas i da smo s vama na zajedničkom putu! I prihvatite, preko nas, zahvalnost također pape Franje koji osjeća veliku blizinu s vama.

Povjeravajući sve vas Blaženoj Djevici Mariji od Dobroga Puta, srdačno vas pozdravljamo u Gospodinu Isusu.

Vatikan, 19. ožujka 2022.

Mario. kard. GRECH
Generalni tajnik Biskupske sinode

Lazzaro YOU HEUNG SIK
Nadbiskup-biskup Daejeona
Prefekt Kongregacije za kler

VIJEĆE ZA NAUK VJERE HRVATSKE BISKUPSKE KONFERENCIJE

Kršćanska ženidba – sakramentalnost ženidbe krštenih vjernika

Svrha ovoga dokumenta je pojasniti bit i narav kršćanske ženidbe. Sakramentalna ženidba je ljudski čin u kojemu dvije krštene osobe, muška i ženska, vođene ispravnim nakanom koja uključuje sve bitne sastavnice i svrhe ženidbe, te predstavlja njihov odgovor na od Boga upućeni ženidbeni poziv, svjesno, slobodno i zakonito, redovito pred službenikom Crkve, s Božjim blagoslovom i uz pomoć Božje milosti, uspostavljaju zajednicu svega života u kojoj je Bog, na način svojstven općenito sakramentima i napose ovom sakramentu, djelatno prisutan.

1. Uvod: Suvremeni izazovi

Mnogostruki su izazovi koje današnja zapadnjačka civilizacija i kultura stavlja pred kršćane, kada se radi o braku i obitelji. Možemo ih ukratko promotriti pod četiri vida: antropološkim, sociološkim, kulturološkim i pravnim.

Budući da je u posljednja dva stoljeća filozofski pogled na čovjeka, posebno pod utjecajem teorije evolucije i drugih tzv. čisto znanstvenih interpretacija, dovela u pitanje samu ljudsku narav, to jest ono što svakoga čovjeka čini čovjekom, kao duhovno-tjelesno biće (usp. KKC 365), otvorena su vrata brojnim tumačenjima koja ne samo da nisu u skladu s kršćanskim pogledom na čovjeka, nego su mu koji put i posve suprotstavljena. Kršćanska slika čovjeka kao Božjega stvorenja koje je bitno određeno bogosličnošću i pozivom na zajedništvo ljubavi koje svoju puninu očekuje u eshatonu, zamijenjena je takozvanom »znanstvenom slikom« prema kojoj je čovjek tek (slučajni) produkt evolucije koji je dosegao takvu razinu razvoja svijesti da može sam o sebi odlučivati. Stoga njegovo dostojanstvo izvire iz njega samoga, te sam sebi daje vlastiti smisao postojanja, neovisno od Stvoritelja.

Na društvenom planu dogodile su se silne promjene u načinu života. Već sada je više od polovice čovječanstva u velikim gradovima te je duboko promijenjen odnos prema prirodi, koja više nije u dioništvu ljudskoga života nego je tretirana kao sre-

dstvo koje treba iskoristiti, što je dovelo do globalne ekološke krize. Isto tako mijenjaju se odnosi u društvu, koji se više ne ravnaju po trajnim općevažećim načelima nego po relativnim, društveno dogovorenim mjerilima. Određujuće je za veliku većinu ono što je toga trenutka društveno, odnosno politički korektno i stoga opće prihvatljivo, ili pak društveno nametnuto. Tako je moguće da neka zapravo problematična stanja budu preferirana i društveno poticana, kao što je na primjer zajednički predbračni život, brak na probu, privremeno partnerstvo i konačno sama praksa rastave braka. Tu bismo mogli spomenuti i velik utjecaj pokreta iz 1968. »djece cvijeća« koji su promovirali tzv. slobodnu ljubav.

Tome još više doprinosi stvaranje kulturološkog ozračja oblikovanog promocijom multikulturalnosti bez temeljitoga vrednovanja vrijednosnih sustava, što dovodi do »diktature tolerancije«. Umjesto stvaranja kulture utemeljene na vrijednostima kao što je istina, dobro i lijepo, promiče se destrukcija kulture koja kao svoje načelo uzima brisanje granice između istine i laži, dobra i zla, lijepog i ružnoga, što dovodi do prelaska iz kulture života u kulturu smrti.

Društvo, u kojem oblikovanje pozitivnoga prava počiva na demokratskom načelu propisane parlamentarne većine, a koje pritom zanemaruje ili čak posve odbacuje naravni zakon (što je posljedica negiranja i same opstojnosti naravi), stvara pretpostavku za poistovjećivanje sadržaja pozitivnih pravnih normi s ljudskim dobrom kao takvim. Istodobno se pravne sadržaje koji bi prethodili pozitivnim pravnim normama, odnosno dobra koja su zaštićena naravnim pravom ili načelom pravednosti, promatra kao promjenjive društvene vrijednosti bez pravnog značaja koje su prihvatljive samo nekim ljudima u društvu, odnosno, u najboljem slučaju, kao moralna dobra koja predstavljaju puki ideal, često neostvariv u praksi. Tako se stvara ozračje utilitarizma u kojemu se poistovjećuje dobro s korisnim i ugodnim. Ako je, međutim, svrha svih društvenih ustanova dobro osoba, onda upravo brak i obitelj kao društvene ustanove trebaju biti tako vrednovane da mogu istinski promicati dobro supružnika, djece i ostalih članova obitelji na korist čitavoga društva. Stoga ženidba, brak i obitelj, budući da odgovaraju zahtjevima dobra osoba, ne smiju biti tretirani samo kao plod ekonomske uvjetovanosti ili kulturne nadgradnje.

Upitati nam se je kako kršćansko shvaćanje čovjeka, a dosljedno tome ženidbe i braka, odgovara ovim izazovima.

2. Naravna svetost ženidbe

Kršćanska antropologija, odnosno kršćansko shvaćanje čovjeka, izražava se kroz tri ključna vida, od kojih svaki uključuje Božji odnos prema čovjeku i čovjekov odnos prema Bogu, iz čega proizlazi i vrednovanje odnosa među ljudima i prema stvarnoj stvarnosti.

Prvi vid je ljudska *stvorenost*. To znači da je čovjek stvorenje a Bog je Stvoritelj. Stvorenje ovisi o Stvoritelju u svojem postojanju. Stvoritelj je njegov najdublji temelj. Od Stvoritelja mu dolazi vrijednost i dostojanstvo, kao i načela po kojima se

ostvaruje kao biće u odnosu, kao osoba. To pak znači da vrijednost i dostojanstvo ljudske osobe nisu tek plod društvenoga dogovora, već izraz niza moralnih i naravnopravnih dobara koja je pozitivni ljudski zakon pozvan vjerno odražavati, čuvati i sukladno njima pobliže urediti povezana prava i obveze. Drugi vid je ljudska *grešnost*. To znači da čovjek nije u potpunoj ravnoteži s istinom o svom moralnom i spasenjskom dobru nego da je, zbog ranjenosti grijehom, ova ravnoteža narušena te je on djelomično usmjeren također i ka moralnom zlu, odnosno sklon pogrešnom i destruktivnom ponašanju. Kršćanskim rječnikom rečeno to je izvorna sklonost zlu i grijehu nakon zlorabe slobode. Stoga se čovjek kao osoba i ne može "samoostvariti", nego mu je potrebna pomoć koja mu dolazi od drugoga, bližnjega, te posebno od Boga koji ga svojom milošću potiče na dobro, te ga upravlja i vodi u istini, bez čega nema prave slobode i stvarne sreće. Treći vid je *pozvanost* na cjelovito autentično ostvarenje osobe, koje je moguće samo u ljubavi. A istinska ovozemaljska ljubav predoznačenje je konačne, eshatološke punine života, koja je svim ljudima ponuđena i posvjedočena u osobi i događaju Isusa Krista, te u zajedništvu Trojstvenoga Boga. Konačno, osoba i događaj Isusa Krista je ključ kršćanskoga gledanja na čovjeka, njegov odnos s Bogom i bližnjim, njegovo dostojanstvo ali i grešnost, te konačni poziv na spasenje. Isus Krist je autentična mjera kršćanskog shvaćanja Boga i čovjeka (usp. GS 22).

Kršćansko poimanje ženidbe, braka i obitelji, temelji se dakle na kršćanskoj antropologiji koja drži da dostojanstvo ljudske osobe, kao bića u odnosu, nije tek plod razvoja društvenih struktura i dogovorenih zakonskih odredbi, nego se temelji na samoj ljudskoj naravi koja je apsolutno neodvojiva od postojanja ljudskog bića, te mu stoga pripada od samoga začeća do prirodne smrti. To je dostojanstvo izraz i iskaz naravne svetosti koja pak zahtijeva poštovanje ljudske osobe, budući da ona pripada Bogu, te joj drugi čovjek, ili pak društvo, ne može biti ni vlasnik niti je apsolutno određivati.

Bitnim značajkama ljudske osobe, koje u potpunosti određuju ljudsko biće, pripada spolnost. Ta odrednica nije proizvoljna niti je rezultat društvenih odnosa, da bi se po nečijoj samovolji mogla mijenjati. Bitnim odrednicama ljudske osobe pripada i naravna usmjerenost drugom spolu, kako je to slikovito izraženo u opisu stvaranja čovjeka u Knjizi postanka. U tome kršćanska antropologija prepoznaje temelj prava na brak i obitelj, te smatra da tu stvarnost – s osloncem u ljudskoj naravi – nema pravo dokidati ili mijenjati ni jedan ljudski zakon. Stoga svako uspostavljanje bračnoga zajedništva muškarca i žene, u skladu s ljudskim dostojanstvom i ljudskom naravi, ima značajku naravne svetosti.

Iz naravne usmjerenosti drugom spolu proizlazi i otvorenost plodnosti, po ljudskom zajedništvu muškarca i žene. Iako nitko nema pravo na dijete, po otvorenosti plodnosti bračni život je usmjeren nastanku novog ljudskog života i prihvaćanja djeteta kao osobe, s punim dostojanstvom djeteta Božjega. Svaki drugi način "proizvodnje čovjeka", kao i oblici surogat majčinstva, protive se dostojanstvu ljudske osobe i pravu djeteta na naravnu obitelj.

3. Ženidba i Krist

Iako je fenomen ženidbe kroz povijest bio dijelom društveno uvjetovan različitim kulturalnim obrascima, to nipošto ne umanjuje izvornu istinu prema kojoj je brak ustanovljen za međusobnu pomoć supružnika te podizanje i odgoj djece u obitelji. Isus Krist je pokazao kako je ženidba između jednoga muškarca i jedne žene od početka u Božjem naumu, te uputio na njezino dostojanstvo. Vidljivo je to iz njegovih riječi u evanđelju, u kojima navodi Knjigu postanka: »Od početka muško i žensko stvori ih. Stoga će čovjek ostaviti oca i majku da prione uza svoju ženu, i dvoje njih bit će jedno tijelo. Što dakle Bog združi čovjek neka ne rastavlja« (Mk 10, 6-8; usp. Post 1,27 i 2,24; Mt 19,4-5). Dok se u Starom zavjetu u ženidbenom savezu otkriva slika saveza između Boga i Izabranog naroda, u Novom zavjetu ona predstavlja otajstvo Krista i Crkve. Dobro je imati pred očima cjelinu tumačenja što ga Sveti Pavao pruža u Poslanici Efežanima: »Podložni budite jedni drugima u strahu Kristovu! Žene svojim muževima kao Gospodinu! Jer muž je glava žene kao i Krist Glava Crkve – on Spasitelj Tijela. Pa kao što se Crkva podlaže Kristu, tako i žene muževima u svemu! Muževi, ljubite svoje žene kao što je Krist ljubio Crkvu te sebe predao za nju da je posveti, očistivši je kupelju vode uz riječ te sebi predvede Crkvu slavnu, bez ljage i nabora ili čega takva, nego da bude sveta i bez mane. Tako treba da i muževi ljube svoje žene kao svoja tijela. Tko ljubi svoju ženu sebe ljubi. Ta nitko nikada ne mrzi svoga tijela, nego ga hrani i njeguje kao Krist Crkvu. Doista, mi smo udovi njegova Tijela. Stoga će čovjek ostaviti oca i majku da prione uza svoju ženu; dvoje njih bit će jedno tijelo. Otajstvo je to veliko! Ja smjeram na Krista i Crkvu. Dakle, neka svako od vas ljubi svoju ženu kao samog sebe, a žena neka poštuje svoga muža« (Ef 5, 22-33). Prema ovim riječima Svetoga pisma vjerna i neopoziva povezanost Krista i Crkve je obrazac, uzor i primjer odnosa među kršćanskim ženidbenim drugovima. Ulaskom u ženidbeni savez krštenici postaju otajstveni znak ljubavi Krista i Crkve, a njihovo jedinstvo predstavlja nerazdruživost te sveze međusobne ljubavi i predanja.

Pridruženost Kristovu otajstvu po vjeri i krštenju uključuje vjernike u dinamiku Božje ljubavi, čime i ženidbeno zajedništvo prima novo dostojanstvo. Pridruženjem Kristu ono se posvećuje kako bi moglo biti djelotvorni znak i sredstvo Božje ljubavi, u konkretnom obličju ljubavi Krista i Crkve. To je u stvari sakramentalnost ženidbe Kristovih vjernika, budući da na taj osobiti način bivaju uključeni u otajstvo ljubavi Krista i Crkve. Tako je ženidba za vjernike stvarnost "u Gospodinu" (1Kor 7,39), što označuje istodobno i potrebu usklađivanja bračnog života s tom stvarnošću i s tim povezanu djelatnu pomoć sakramentalne milosti koja prati supružnike u njihovoj ženidbenoj zajednici. To je ono što ženidbu među kršćanima bitno razlikuje od ženidbe među drugim ljudima, iako su kršćani u prvim stoljećima povijesti Crkve sklapali ženidbu u obliku koji je bio društveno predložen svim ljudima kao građanima (usp. *Poslanica Diognetu*, V, 6), ali uz primanje posebnoga blagoslova (usp. Tertulijan, *Ad uxorem* II, 9).

Zadaća Crkve da pobliže uređuje sakramentalni vidik ženidbe među krštenima (usp. 1Kor 7, 10-16) proizlazi upravo iz činjenice da je ženidbeni savez Krist Gospodin uzdigao među krštenima na dostojanstvo sakramenta (usp. kan. 1055. par. 1 ZKP-a). U Novom zavjetu ističe se kako ženidba treba biti "u časti kod svih" (Heb 13,4) jer je u sebi dobra, budući da je od samoga Stvoritelja (usp. 1Tim 4,15). Prema svjedočanstvima iz prvih stoljeća života Crkve mladenci su kod slavljenja ženidbe također sudjelovali na euharistiji, a u Istočnim Crkvama su crkveni pastiri aktivno sudjelovali u sklapanju braka. Iako je na Zapadu utvrđeno da je ženidbena privola tvorbeni čin braka, Crkva je uvijek nastojala da tu privolu potvrdi svećenik kao službenik Crkve koji mladencima podjeljuje ženidbeni blagoslov, a to je kasnije postavila i kao uvjet valjanoga sklapanja ženidbe.

Kršćanska ženidba je dakle uključena u rasporedbu (ekonomiju) spasenja i to na način djelotvornog znaka, odnosno sakramenta Božje ljubavi u Isusu Kristu. Stoga je, kao i ostali sakramenti, način i sredstvo posredovanja Božje milosti, njegove blizine, pomoći i ljubavi. Izvor te milosti je Isus Krist u kojega su zaručnici krštenjem ucijepljeni. Ucijepljenost u Krista ili pritjelovljenost Kristu temelj je sakramentalnosti ženidbe i osnovni uvjet za primanje i podjeljivanje sakramenta. S druge strane plodonosnost, odnosno djelotvornost primljene milosti pretpostavlja vjeru u Krista Spasitelja. Krštenje je naime sakrament vjere, pa sve ono što se tiče krštenika u odnosu je s njegovom vjerom i od nje neodvojivo. Ako dakle krštenici ulaze u bračno zajedništvo, onda to uključuje i njihov odnos s Kristom. Ako pak autentični odnos s Kristom zahtijeva prihvaćanje Kristovih mjerila za osobni i zajednički život, to onda pretpostavlja i prihvaćanje naravi i dostojanstva ženidbe kao znaka Božje ljubavi, koja se konkretno u ljudskoj povijesti očitovala u Isusu Kristu te se trajno potvrđuje u njegovoj ljubavi prema Crkvi. Stoga je za vjernika posve razumljivo da mu ženidba bude stvarno uključena u otajstvo zaručničke ljubavi Krista i Crkve. To pak isključuje sve što se sakramentalnosti ženidbe protivi. S druge strane, to ne znači da Bog svoju milost neće udijeliti i onima koji nisu kršteni, ako sklapaju ženidbeni savez u skladu sa zahtjevima naravnog moralnog reda. Takva ženidba svakako ostaje kako po sebi otvorena za svoje potpuno ostvarenje u Kristu, tako i usmjerena ka uzdizanju na nadnaravni, sakramentalni red, ukoliko i kada se za to steknu potrebni uvjeti.

4. Domaća Crkva

Crkva sebe definira kao »znak i sredstvo intimnog zajedništvo s Bogom i jedinstva cijelog ljudskog roda« (LG 1). To zajedništvo ljudi međusobno i s Bogom ima sakramentalno obličje, odnosno ima svoju izvanjsku i unutarnju stranu, vidljivo obličje i duhovnu stvarnost koja je utemeljena u neprolaznom jedinstvu s Kristom. Identitet Crkve nije u samom ljudskom zajedništvu i njegovoj strukturi, nego u zajedništvu Kristove ljubavi koja je posredovana darom Duha Svetoga, Duha ljubavi Oca i Sina. Tako je Crkva, kao zajedništvo Boga i ljudi, oblikovana na otajstveni način te

nerazdvojiva od otajstva utjelovljenja i božanske ekonomije spasenja, koja je usmjerena onostranom, vječnom, konačnom zajedništvu s Bogom.

Jedinstvo proslavljenoga Krista Gospodina i onih koji su mu pritijelovljeni po krštenju tvori dakle otajstvo, koje je Tijelo Kristovo – Crkva. Krist u ljubavi daruje samoga sebe onima koji su postali dijelom njegova Tijela, Crkve. Vrhunac te ljubavi je predanje do kraja, potpuno predanje života do smrti na križu, od čega veći iskaz ljubavi na ovome svijetu nije moguć. Kristovo pak uskrsnuće od mrtvih pokazuje koliko je taj dar plodonosan, jer nadilazi moć smrti i otvara put spasenja, put u konačno zajedništvo s Bogom.

Božja ljubav prema ljudima oslikana je u Svetom Pismu simbolizmom zaručničke ljubavi, pa se i sam Isus naziva »zaručnikom« (usp. Mt 9,15; Iv 3,29; Otk 22, 17). Zaručnik je onaj koji ljubi zaručnicu kao samoga sebe, a Kristova zaručnica je Crkva. Obnavljajući izvornu istinu o Božjem naumu s čovjekom, Isus je utvrđuje ponavljajući: »Što Bog združi čovjek neka ne rastavlja« (Mt 19,6). Oni koji sklapaju ženidbu u skladu s izvornim Božjim naumom i Isusovom uputom, osnaženi darom Duha ljubavi, posvećuju se da postanu odraz, znak i sredstvo Božje ljubavi jedno za drugo i za svoju djecu. Mjera i uzor te ljubavi je sam Krist. To je ono uzdignuće ženidbe na novu razinu, na dostojanstvo sakramenta, budući da u začetku uvijek stoji njezina naravna svetost. To je moguće samo pridruženjem, odnosno pritijelovljenjem Kristu.

Sklapanjem ženidbe »u Gospodinu« nastaje nova stvarnost koja se, po povezanosti u ljubavi samih zaručnika i Kristovom nazočnošću, oblikuje kao domaća Crkva (*ecclesia domestica*). Isus je sam ustvrdio da »gdje su dvoje ili troje okupljeni u moje ime, ja sam među njima« (usp. Mt 18,20). U sakramentalnoj ženidbi zaručnik i zaručnica ulaze u zajedništvo neraskidive i vjerne ljubavi te tako s Gospodinom oblikuju osnovnu stanicu Crkve, koja vjeruje, ljubi i nada se na putu ostvarenja punine vječne ljubavi.

Svi sakramenti su događaji Crkve. Ostvaruju se *po Crkvi* – preko službenika Crkve, *u Crkvi* – u zajedništvu s Kristom i *za Crkvu* – za posvećenje u Tijelu Kristovu. Zaručnici, kao služitelji sakramenta to mogu biti i jesu samo kao članovi Crkve, jer jedino tako mogu djelovati u ime Crkve. Ako je sakrament ženidbe djelotvorni znak Kristove ljubavi koja je bezuvjetna i vjerna, onda je potrebno da takva bude i ljubav zaručnika: bezuvjetna i vjerna. Jedino je tako moguće nasljedovati Krista do kraja, te kroz dar vlastitoga života ljubljenome potvrditi svoju ljubav u Kristovom daru. Budući da se rastava posve protiviti toj ljubavi i vjernosti, stoga nova ženidba za života bračnog druga ne može biti sakrament, nego je izraz nesklada s autentičnim kršćanskim životom. A taj je nesklad protivan vjeri te odvaja od punoga zajedništva Kristova tijela, tvoreći tako zapreku za slavljenje ostalih sakramenata, poglavito primanja euharistije.

Dakako da je ovo shvatljivo onima koji vjeruju. Življenje sakramenta ženidbe Crkva shvaća kao autentično poslanje vjernika te ga naziva »sakramentom služenja«.

5. Ženidba i vjera

Posebnu teškoću u razmatranju sakramentalnosti kršćanske ženidbe predstavlja činjenica da ima onih koji su kršteni ali ne prakticiraju vjeru ili je pak svojim životom niječu. Kada te osobe traže vjenčanje u crkvi, te ukoliko posjeduju ispravnu ženidbenu nakanu kojom prihvaćaju Božji naum o ženidbi i ono što Crkva kani činiti kada slavi ženidbu, a istodobno izričito ne odbacuju katoličku vjeru, učiteljstvo Crkve i kanonski propisi dopuštaju im slavljenje sakramenta ženidbe. Za valjanost ženidbe od zaručnika se traži ispravna nakana da ženidbenom privolom sklapajući ženidbu prihvaćaju ono što uči Katolička Crkva. To je najmanji nužni uvjet da bi ženidbena privola bila valjana kao ljudski čin što ga zahtijeva sakramentalna stvarnost. Ivan Pavao II. jasno veli: »Tko izričito odbija vjeru ne može biti pripušten slavlju sakramenta«. Ispravna nakana očituje se pozitivnim odgovorom na pitanja o svjesnom i slobodnom pristupanju ženidbi, o prihvaćanju supružnika u jedinstvu i nerazrješivosti bračnog veza, kao i spremnosti da se s ljubavlju prihvati djecu i odgaja ih u skladu s naukom Krista i njegove Crkve.

Činjenica je da se ne mogu niti smiju poistovjetiti nakana za sklapanje ženidbe s osobnom vjerom zaručnika, ali se te dvije stvarnosti ne mogu ni posve odvojiti. Zapravo, prava nakana izvire iz vjere i raste po vjeri. Ako se pak ne vidi očitovanje vjere u redovitom životu koji bi trebao imati kršćanske oznake niti se uočava težnja za vjerom, kao ni želja za milošću Božjom i konačnim spasenjem, pitanje je kako znati je li općenita nakana doista i sakramentalna, pa prema tome ostaje prosuditi je li sklopljena valjana ženidba ili nije? Crkveni dokumenti ističu kako osobna vjera zaručnika sama po sebi ne tvori sakramentalnost ženidbe, ali nedostatak vjere kompromitira valjanost sakramenta.

No, pođimo redom. Krštenje, kao sakrament vjere, temelj je zajedništva s Kristom po kojem krštenici postaju članovima Tijela Kristova. Krštenici su pridruženi Kristu na ontološki način, po duhovnoj stvarnosti koju nazivamo neizbrisivim sakramentalnim biljegom. Stoga je sve što se događa u životu krštenika povezano s tom duhovnom dimenzijom koja je ujedno kristološka i eklezijalna, crkvena. Krštenik prima dar vjere koji u njemu ostaje (*habitus fidei*) i čini ga sposobnim i prikladnim za bogoštovlje Crkve. Tako i ženidba krštenika, kao sveti čin, već po sebi ulazi u dinamiku odnosa krštenih osoba s Kristom i Crkvom. Dakako, valja znati da je sakrament dinamička stvarnost koja pretpostavlja pripremu, očitovanje vjere, svijest o pritjelovljenju Kristu i Crkvi te prihvaćanje etičkih posljedica kao i aktivnog sudjelovanja u životu Crkve. Samo kroz unutrašnju povezanost krštenja, vjere i zajedništva Crkve postaje jasno da je ženidba krštenih pravi sakrament ne pod vidom nekog sakramentalnog automatizma, nego po svojoj unutrašnjoj naravi.

Nažalost, svjedočimo činjenici da se neki krštenici zadovoljavaju s nesakramentalnim bračnim stanjem. Za onoga tko vjeruje to je tek sjena autentične stvarnosti koja svoj izvor i uvir ima u zaručničkoj Kristovoj ljubavi. Dakako, postoje slučajevi kad je savjest krštenika deformirana nesavladivim neznanjem ili pogreškom, te oni i-

skreno smatraju da mogu sklopiti ženidbu isključujući sakrament. U tom slučaju, budući da niječu vjeru i nemaju nakanu učiniti ono što čini Crkva, oni nisu u stanju sklopiti sakramentalnu ženidbu. Uz to bitno je pitanje imaju li namjeru sklopiti naravnu ženidbu koja uključuje jedinstvo i nerazrješivost ženidbenog veza te prihvatanje potomstva? Krštenici, koji se ženidbenom privolom uzajamno daruju i prihvaćaju, po ovom međusobnom i neopozivom darivanju ostvaruju ženidbeni vez koji se u svojoj unutrašnjoj strukturi razlikuje od obične prolazne veze.

Državna vlast, u pluralističkom društvu, zakonima određuje kojim službenim činom, pred društvenom zajednicom, zaručnici dobivaju status supružnika, te uređuje učinke što proizlaze iz takvoga čina ženidbe, kao i obiteljska prava i dužnosti. Budući da je Crkva propisala oblike sklapanja valjane ženidbe načelno dostupne svim vjernicima, nastojeći u tim oblicima očuvati naravnu i sakramentalnu stvarnost ženidbe, mimoilaženje tih oblika pribjegavanju civilne ženidbe ne dovodi do zasnivanja valjanog braka za vjernike. Moguće je, u osobitim slučajevima, zbog produžene nedostupnosti kvalificiranog svjedoka Crkve, sakramentalnu ženidbu slaviti u izvanrednom obliku, ne isključujući civilni oblik, pred samim svjedocima, uz ispravnu ženidbenu nakanu (ZKP kan. 1116).

Dokument Međunarodne teološke komisije *Vjera i sakramenti*, naglašavajući kako se ne može odvojiti naravna od nadnaravne stvarnosti, kroz osam tvrdnji ističe što treba imati na pameti kod govora o sakramentalnosti kršćanske ženidbe i o problemu sakramentalne ženidbe »krštenih nevjernika«. To su: (1) milost ženidbe je Kristov dar; (2) bez vjere nema sakramenta (sakramentalni automatizam se protivi dijaloškoj naravi sakramenata); (3) vrlo je teško provjeriti i utvrditi nedostatak vjere; (4) krštenje utiskuje sakramentalni biljeg te je osoba obilježena krštenjem; (5) katolički utvrđeni nauk je da je ženidbeni ugovor neodvojiv od sakramenta; (6) vjera zaručnika je odlučujuća za djelotvornost sakramenta, dok valjanost sakramenta i sakramentalnost počiva na valjanosti naravne ženidbe; (7) za sakramentalnost se minimalno zahtijeva valjanost ženidbenog ugovora; (8) vjera se ne može poistovjetiti s nakanom, ali se ne može od nje ni odvojiti!

Dakle, Katolička Crkva drži kako među krštenima ne može postojati valjani naravni ženidbeni vez odvojen od sakramenta, nego jedino naravna ženidba uzdignuta na dostojanstvo sakramenta. Poteškoća je u ne/mogućnosti utvrđivanja razine osobne vjere i autentične raspoloživosti osoba za sklapanje kršćanske sakramentalne »ženidbe u Gospodinu«.

6. Nedokidivost sakramenta

Crkva od samih početaka potvrđuje nerazrješivost ženidbe. Ženidbeni vez ima svoju unutrašnju nerazrješivost koja ne može biti prekinuta ni preljubom. Crkva tu nerazrješivost prepoznaje na više razina. Jedinstvo osoba, bračno sjedinjenje i dobro djece zahtijevaju nerazrješivost ženidbe. Budući da je ženidbeni vez utemeljen na Božjoj volji koja nadilazi samovolju supružnika, a kao sakrament, odnosno znak

nerazrješivog jedinstva Krista i Crkve, kršćanska ženidba je djelo Božje milosti. Nerazrješivost se također temelji i na privoli supružnika, to jest osobnom bezuvjetnom predanju i prihvaćanju, te ženidbena vjernost treba biti zaštićena u društvenoj i crkvenoj zajednici. Dakle, valjano sklopljena ženidba ima kao svoj učinak trajnu i isključivu vezu. Ženidba krštenika posvećena je sakramentom kojim se supružnici okrepljuju za bračne dužnosti. Tako valjano sklopljena »tvrda i izvršena ženidba ne može se rastaviti nijednom ljudskom vlašću, a ni zbog kakvog razloga, osim smrću« (ZKP kan. 1141).

Ipak, Katolička Crkva smatra da je u određenim slučajevima potrebno provjeriti valjanost sklapanja ženidbe, a ako se nevaljanost dokaže takvu ženidbu proglašava ništavnom. Osim toga drži, da je zbog opravdana razloga moguće rastaviti sklopljenu a neizvršenu ženidbu ili, iznimno u slučajevima predviđenim pravom, ženidbu između nekrštenih osoba ili između krštene i nekrštene stranke, i to »petrovskom povlasticom«, odnosno papinskom vlašću. Ženidba sklopljena između nekrštenih razrješuje se »pavlovskom povlasticom« u korist stranke koja je primila krštenje, ako se nekrštena stranka rastala i ne želi živjeti s krštenom strankom »bez vrijeđanja Stvoritelja«, s tim da krštena stranka uvijek mora pitati drugu stranku želi li primiti krštenje, ili barem želi li s krštenom strankom živjeti u miru. Ako ne želi, onda je krštena strana slobodna sklopiti novu ženidbu.

Moguće je da zajednički život, na koji su se obvezali supružnici, nije moguć zbog različitih razloga, posebno kad se radi o velikoj duševnoj ili tjelesnoj pogibelji. U tom slučaju može se provesti postupak za rastavu uz trajanje ženidbene veze, a supružnici su dužni, ako i kad navedeni razlozi prestanu, jedno drugom oprostiti i vratiti se zajedničkom životu.

7. Pastoralni izazovi

U suvremenoj kulturi ženidba je ponajprije tretirana kao pravni čin sa društvenim posljedicama, s tim da mu se priznaje i određena religiozna vrijednost. Sakramentalnost ženidbe oslanja se, međutim, na povezanost s Bogom u Isusu Kristu po posredništvu Crkve, čime se naravna svetost ženidbe uzdiže na razinu znaka i sredstva Božje ljubavi. Stoga je za kršćane ženidbena privola sakramentalni čin ako zaručnici slobodno pristaju da u brak uđu »kroz Krista« kojemu su krštenjem pritjelovljeni. Dakle, ljudski ženidbeni vez postaje sakrament ne po snazi pravnog ugovora nego snagom javnog kršćanskog čina koji u nutrini uključuje uzajamno predanje i primanje »po mjeri Kristovoj«.

Ako je zaručnička ljubav, izražena privolom, slika i odraz bezuvjetne Kristove ljubavi, onda je jedino trajna vjernost autentični oblik supružničke ljubavi krštenika, budući da je jedino tako moguće nasljedovati Krista do kraja. Nevjernost, rastava i nova ženidba očito su u neskladu s kršćanskim bračnim životom kao znakom Kristove ljubavi. Crkva ne može rastaviti tvrdu i izvršenu ženidbu, jer ne može dokinuti sakrament. Dužna je držati se upute sv. Pavla: »Oženjenima velim, ne ja, nego Go-

spodin: žena neka se od muža ne rastavlja – a ako se rastavi, neka se ne udaje ili neka se s mužem pomiri – a muž neka ne otpušta žene« (1Kor 7, 10-11).

Danas, međutim, u pastoralu susrećemo različite životne situacije, kojima treba pristupiti s pastoralnom razboritošću i vjerničkom jasnoćom. Radi se ponajprije o jasnoći kako se stanje »rastavljenih i ponovno vjenčanih« ne slaže s Kristovim nalogom, te da sa sobom povlači nemogućnost pristupanja euharistijskoj pričesti i drugim sakramentima. Ipak, Crkva neprestano naglašava da ovi kršćani, iako ne mogu živjeti puno zajedništvo Crkve, nisu isključeni iz Božje milosti i povezanosti s Crkvom. Dapače, Crkva osjeća da im mora posvetiti posebnu pastirsku brigu a oni su dužni, uz kršćanski odgoj svoje djece, molitvom, djelima pokore i ljubavi truditi se živjeti kršćanskim životom.

Brojni su pastoralni izazovi u pripremi zaručnika za vjenčanje. Osim upućivanja u teološki značaj ženidbe, njezina dobra (supružničku ljubav, prihvaćanje potomstva i rast u vjeri), svojstva (jedinstvo i nerazrješivost) i učinke (ženidbeni vez i sakramentalnu milost), potrebno je osobitu pažnju obratiti na psihološku (afektivnu) zrelost osoba, kako bi sklapanje ženidbe bio svjestan i odgovoran čin s koliko je moguće potpunijim znanjem i jasnim slobodnim pristankom. Crkva je pak dužna trajno isticati sakramentalni značaj kršćanske ženidbe kao saveza ostvarenog »u Gospodinu« (1Kor 7,39) te potrebu osnaživanja žive kršćanske svijesti o supružničkoj i roditeljskoj odgovornosti. To je jedini put koji vodi od vršenja Gospodinove zapovijedi i svjedočenja Kristove ljubavi prema Crkvi do izgradnje »domaće Crkve« i rasta supružnika i njihove djece u Božjoj milosti.

8. Zaključak: Deset teza

Na završetku sve prije navedeno moguće je sažeti u deset tvrdnji:

- 1) Ženidba pripada ljudskoj naravi i stoga postoji naravno pravo na ženidbu.
- 2) Svaka ženidba, ako je u skladu s ljudskom naravi, ima vrijednost i dostojanstvo.
- 3) Isus je obnovitelj izvorne istine o ženidbi, njezinom jedinstvu i nerazrješivosti.
- 4) Ženidba krštenih neodvojiva je od odnosa s Kristom po Crkvi, započetak u vjeri i krštenju.
- 5) Ženidba krštenih je znak ljubavi Krista i Crkve, sa zadaćom oblikovanja "domaće Crkve".
- 6) Formalno-ugovorno poimanje ženidbe razlikuje se od sakramenta ženidbenog saveza, te se stoga za vjernike bitno razlikuju civilna ženidba i sakramentalna ženidba.
- 7) Kršteni zaručnici su služitelji sakramenta kao službenici Crkve.
- 8) Crkva ne može rastaviti tvrdu i izvršenu ženidbu.
- 9) Nužna je pastoralna skrb i za one koji ne mogu živjeti puno sakramentalno zajedništvo Crkve.
- 10) Prethodne teze mogu se shvatiti, ovisno o naravnom ili nadnaravnom redu na koji se pojedina teza ili njezin određeni dio odnosi, u svjetlu naravne istine glede

sadržaja ispravne ženidbene nakane, odnosno po vjeri u Krista Spasitelja, u o-
tajstvu Crkve.

U Zagrebu, 28. veljače 2022.

Mons. Vlado Košić,
predsjednik Vijeća za nauk vjere HBK

Korišteni crkveni dokumenti:

Drugi vatikanski koncil, *Dokumenti KS*, Zagreb, ⁷2008., Konstitucije *Lumen gentium* i *Gaudium et spes*.
Katekizam Katoličke crkve, HBK – Glas Koncila, Zagreb, 1994., br. 1601-1666.

Zakonik kanonskoga prava, Glas Koncila, Zagreb 1996., cc. 1055-1165.

Rimski obrednik, *Red slavljenja ženidbe*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, ²1997.

Ivan Pavao II, *Pismo obiteljima*, IKA, Zagreb, 1994.

Ivan Pavao II, *Familiaris consortio – Obiteljska zajednica*, KS, Zagreb, ²2002.

Hrvatska biskupska konferencija, *Direktorij za obiteljski pastoral u Hrvatskoj*, KS, Zagreb 2002.

Papa Franjo, *Amoris laetitia – Radost ljubavi*, KS, Zagreb, 2017.

Međunarodna teološka komisija, *Katolički nauk o sakramentu ženidbe* (1977.)

Međunarodna teološka komisija, *Vjera i sakramenti* (2019.)

IZJAVA KOMISIJE HBK »IUSTITIA ET PAX« O RATU U UKRAJINI

Pravednost obvezuje na solidarnost s Golgotom ukrajinskog naroda

1. Ugroza mira. Četvrtak, 24. veljače 2022., ostat će zapamćen kao dan kada je narušen europski mir, ali i svjetski sigurnosni poredak. Masovnim napadom na Ukrajinu, kršeći međunarodno pravo, što je velikom većinom osudila Opća skupština Ujedinjenih naroda 2. ožujka 2022., Ruska Federacija izvršila je zločin agresije na jednu nezavisnu i suverenu, demokratsku državu, kao i napad na temeljne europske vrijednosti, na demokratsko pravo država na samoodređenje, ali i na temeljne kršćanske vrijednosti pravednosti i mira. Hrabri otpor ukrajinskih branitelja je postao istovremeno i borba za našu slobodu i demokraciju protiv svakog oblika imperijalizma i totalitarizma. Započela je Golgota ukrajinskog naroda za koju vjerujemo da će završiti uskrsnućem mira i slobode, da će život pobijediti smrt, dobro biti snažnije od zla i grijeha. Kao Komisija Hrvatske biskupske konferencije »Pravda i mir«, na osobit način želimo iskazati svoju kršćansku blizinu i solidarnost s ukrajinskim narodom, ali i sa ukrajinskom nacionalnom manjinom u Republici Hrvatskoj, koja već stoljećima, većinom kao pripadnici Grkokatoličke Crkve, zajedno s nama gradi demokratsko društvo i promiče vjerske slobode, a njihova rodbina i prijatelji danas su izloženi ratnim stradanjima u Ukrajini i proživljavaju pravu Golgotu.

2. Rat je uvijek zlo. Promatrajući ratne strahote razaranja te počinjene ratne zločine i zločine protiv čovječnosti u Ukrajini, o čemu nas već više od pedeset dana svakodnevno izvještavaju sredstva društvenog priopćavanja, ne možemo, a da se

ne prisjetimo sličnih prizora od prije trideset godina, kada smo i sami, tijekom Domovinskog rata, proživljavali sličnu Golgotu. Protjerivanje tisuća civila po nacionalnoj i vjerskoj osnovi, masovne grobnice, svakodnevno bombardiranje gradova i sela, vjerskih i kulturnih objekata, kolodvora, a osobito bolnica, škola i drugih civilnih objekata, duboko se usjeklo u naše pamćenje. Nakon teško stečene slobode i neovisnosti, bili smo uvjereni da se u Europi više ne mogu ponoviti takve strahote uništavanja čitavih gradova, a osobito ubijanje ranjenika i zarobljenika, izživljavanje nad civilima u opkoljenim mjestima, ubijanje djece, starih i nemoćnih, nasilje nad ženama, a o uništenim djetinjstvima da i ne govorimo, jer djeca su uvijek najveće žrtve rata.

3. Moralne i ekološke dvojbe. U duhu pravednosti nitko nema pravo osporiti i oduzeti ukrajinskom narodu pravo na samoobranu koje je, uostalom, potvrđeno i u samom nauku Crkve te u međunarodnom pravu. Prisjećajući se kako smo gotovo goloruki branili svoje obitelji i domove, podržavamo napore demokratskog svijeta da isporukom vojne opreme i naoružanja pomognu ukrajinskim braniteljima u njihovim pravednim nastojanjima da obrane svoje domove i neovisnost svoje domovine. To je legitimna i opravdana pomoć, a u ovim okolnostima fizički potrebna i moralno opravdana. Međutim, to otvara istovremeno i mnogobrojna politička, pravna i etička pitanja, jer ova pomoć mora ostati u okvirima razmjernosti i međunarodnog humanitarnog prava, kako ne bi sukob izmaknuo kontroli i prerastao u sukob svjetskih razmjera. Na politici je stoga teška zadaća da pronađe pravu mjeru između istinske solidarnosti i nužnog vojnog samoograničenja. Tim više, jer se suočavamo s prijetnjom upotrebe nuklearnog oružja, koja ne samo da bi mogla biti katastrofalna po cijelo čovječanstvo i to s nesagledivim posljedicama, nego ozbiljno dovodi u pitanje i samu svrhu korištenja nuklearne energije u civilne svrhe. Naime, već samo razaranje okolice nuklearnih postrojenja u Ukrajini prijeti da ona postane zagađena radioaktivnošću, a što se lako može proširiti i na susjedne zemlje, te ovaj rat otvara i mnogobrojna ekološka pitanja. Svjesni realne opasnosti koju ovaj rat iskazuje, pozvani smo, kao ljudi i kao kršćani, zauzimati se za sveobuhvatnu zabranu nuklearnog naoružanja.

4. Nužnost molitvenog zajedništva. Solidarni s apelima pape Franje koji je na Čistu srijedu pozvao cijeli svijet na post i molitvu za mir u Ukrajini te na svetkovinu Blagovijesti posvetio Ukrajinu i Rusiju Neoskrvnjenu i Bezgrešnom Srcu Marijinu, ističemo da se aktualnu agresiju Ruske Federacije na Ukrajinu ne može opravdavati višim »metafizičkim« ciljevima. Ohrabruju nas stoga vijesti da je sve više građana koji se i u samoj Rusiji opiru ratu i iskazuju svoje negodovanje aktualnom politikom, unatoč masovnoj represiji. Snažan glas ruskih građana protiv rata, većinom pravoslavnih vjernika, dragocjeni su zalog i djelotvoran znak zajedničke kršćanske nade i ekumenskih napora. Oni su znak nade za bolju budućnost te zaslužuju naše poštovanje. Bila bi stoga velika pogreška okriviti cijeli ruski narod, jer za rat u Ukrajini najveću i isključivu odgovornost snosi trenutni politički režim, ali i oni građani

te određeni vjerski velikodostojnici koji ga podržavaju. Kao Komisija Hrvatske biskupske konferencije koja promiče pravdu i mir, pozivamo stoga sve vjerske zajednice u Republici Hrvatskoj da zajedno s Katoličkom Crkvom osude ratna razaranja i ubijanja te da širom otvore svoja vrata izbjeglicama iz Ukrajine, jer smo pozvani biti aktivni dionici mira, stabilnosti i solidarnosti u hrvatskom društvu. U ovom trenutku je osobito važno da se svi zajedno ujedinito u molitvama, osobito s našom pravoslavnom braćom, te, u duhu ekumenizma i međureligijskog dijaloga, zajedničkim naporima pripomognemo svima onima koji nevino trpe i umiru. Zajednička molitva je osobito nužna u našem okruženju kako se ne bi vihor rata proširio u naša susjedstva i ugrozio teško stečeni mir. Samo zajednička molitva za sve stradale može osigurati časno i dostojanstveno sjećanje na njih i pomoći u prevladavanju neprijateljstva i uspostavljanju odnosa utemeljenih na poštovanju i iskrenosti.

5. Važnost solidarnosti i kršćanske dobrotvornosti. Sve je očiglednije da diplomacija u ovom trenutku ne postiže svoje ciljeve i da se kraj ovim strahotama još ne nazire te ćemo se zasigurno još dugoročno suočavati s posljedicama ovog rata. Nalazimo se pred vremenima koja će biti ispunjena velikom neizvjesnošću i koja će zasigurno utjecati i našu sigurnost i svakodnevni život. Morat ćemo se odreći određenih blagodati mirnog i sigurnog života te i sami biti spremni na određene žrtve koje će se ponajprije očitovati u padu životnog standarda. Unatoč tome, pozvani smo podržati, prije svega molitvom, ukrajinske branitelje te karitativnom pomoći, otvaranjem svojih domova ukrajinskim majkama i djeci kao i novčanim priložima i darivanjem drugih potrepština, iskazati solidarnost s izbjeglim ženama i djecom koji svakodnevno pristižu u našu domovinu. Prisjetimo se samo kako su drugi nama pomogli kada smo se našli u sličnoj situaciji, a istovremeno istinska i trajna solidarnost s izbjeglicama važan je izraz naše kršćanske vjere, nade i ljubavi. Osim toga, solidarnom pomoći iskazujemo i europsko jedinstvo kojem pripadamo i pripomažemo u prevladavanju sadašnjih izazova. Izraz solidarnosti istovremeno budi i nadu da nasilje neće imati posljednju riječ. Duboko smo uvjereni da ćemo zajedničkim naporima, molitvom, solidarnošću, ali i diplomacijom, uspjeti zaustaviti ratna stradanja kako bi ukrajinska Golgota što prije završila te ukrajinski narod dočekao uskrsnuće svoje neovisnosti i mir društvenog i vjerskog suživota.

U Zagrebu, 20. travnja 2022.

✠ Đuro Hranić
nadbiskup đakovačko-osječki
predsjednik Komisije HBK-a *Iustitia et pax*

➤ **IZVJEŠTAJI****PRIOPĆENJE S XXIV. REDOVITOGA GODIŠNJEG ZAJEDNIČKOG ZASJEDANJA
BK BIH I HBK**

Članovi Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine i Hrvatske biskupske konferencije održali su 15. veljače 2022. godine u duhovno-pastoralnom centru »Emaus« u Bijelom Polju (Potoci) pokraj Mostara svoje XXIV. redovito godišnje zajedničko zasjedanje, s kojeg su uputili priopćenje koje prenosimo u cijelosti.

Članovi Biskupske konferencije BiH i Hrvatske biskupske konferencije, 15. veljače 2022. u duhovno-pastoralnom centru »Emaus« u Bijelom Polju (Potoci) pokraj Mostara održali su svoje XXIV. redovito godišnje zajedničko zasjedanje. Predsjedali su nadbiskup metropolit vrhbosanski i apostolski upravitelj Vojnog ordinarijata u BiH mons. Tomo Vukšić, dopredsjednik BK BiH, i nadbiskup zadarski mons. Želimir Puljić, predsjednik HBK. Sudjelovali su svi članovi BK BiH i HBK osim trojice biskupa iz Republike Hrvatske i jednog iz Bosne i Hercegovine koji su bili spriječeni. Biskupima se u prvom dijelu zasjedanja pridružio i otpravnik poslova Apostolske nunciature u BiH mons. Amaury Medina Blanco.

Biskupi su i ovaj put posebnu pozornost u svom radu posvetili hrvatskoj inozemnoj pastvi koja je organizirana u 184 grada širom svijeta te u njima djeluje 188 svećenika, od kojih 58 biskupijskih i 130 redovničkih. Članovi dviju Konferencija upoznati su da je u skoro svim hrvatskim zajednicama u inozemstvu, a posebice u europskim zemljama, registrirano pojačano doseljavanje Hrvata katolika iz Republike Hrvatske, Bosne i Hercegovine kao i drugih biskupija u kojima stoljećima žive Hrvati. Biskupi su pažljivo saslušali izvješće ravnatelja Dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu za 2021. godinu. Zahvalni su svim svećenicima, redovnicima, redovnicama i drugim pastoralnim djelatnicima u hrvatskoj inozemnoj pastvi za sve što čine kao i svima koji su sudjelovali u prikupljanju konkretne pomoći za stradale u potresima u Sisačkoj biskupiji i Zagrebačkoj nadbiskupiji te brojnim drugim akcijama. Preporučuju svim članovima svojih biskupijskih zajednica u domovini molitvu za velike i pojačane pastoralne potrebe hrvatskih iseljenika i njihovih potomaka.

Pošto su saslušali izvješća o molitvi i komemoraciji žrtava hrvatskog naroda i drugih naroda u Drugom svjetskom ratu i nakon rata, biskupi su odlučili da mjerodavna tijela dviju Konferencija s dijecezanskim biskupom u Austriji dogovore način komemoracije i Misno slavlje u Bleiburgu koji je simbol stradanja mnogih nedužnih žrtava hrvatskog naroda diljem prostora bivše države.

Članovi HBK i BK BiH upoznati su i s akcijom Hrvatskog Caritasa pod naslovom »Tjedan solidarnosti i zajedništva s Crkvom i ljudima u Bosni i Hercegovini« i prošlogodišnjom potporom Crkvi i ljudima u Bosni i Hercegovini kroz projekte Caritasa u Bosni i Hercegovini. U pripremi je izrada promotivnih, animacijskih i liturgijskih

materijala za 2022. godinu. Središnje Misno slavlje uz izravan radiotelevizijski prijenos bit će u nedjelju, 20. ožujka 2022. u župnoj crkvi u Bugojnu. Izražena je zahvalnost svima koji sudjeluju u ovom izrazu solidarnosti i kršćanske ljubavi Crkve i ljudi iz Republike Hrvatske prema Crkvi i ljudima u potrebi u Bosni i Hercegovinu. Potaknuli su sve da se uključe i u ovogodišnju akciju Hrvatskog Caritasa.

Biskupi su detaljno upoznati s radom Biskupske komisije za Papinski hrvatski zavod sv. Jeronima u Rimu odnosno sa životom i radom Zavoda u kojem trenutno boravi 25 svećenika na poslijediplomskom studiju iz raznih biskupija Crkve u Hrvata. Radosni su i zahvalni da uprava, svećenici, sestre i svi djelatnici u Zavodu skladno surađuju te da ova važna hrvatska crkvena institucija i u ovim vremenima ispunja svoje poslanje.

Razmatrajući zajednička liturgijska pitanja, biskupi su upoznati s tijekom rada na hrvatskom prijevodu trećeg tipskog izdanja Rimskog misala. Drago im da proces dobro napreduje te zahvaljuju svim liturgičarima i drugim osobama s teritorija obje Konferencije koje daju svoj dragocjeni doprinos za dobro cijele Crkve u Hrvata. Posebno ih raduje da su pri kraju završne pripreme za tiskanje Kantuala *Pjevajte Gospodinu pjesmu novu* te zahvaljuju liturgijskim glazbenicima i svima uključenima u taj projekt.

Biskupi su također informirani da je pri kraju priprema knjige u kojoj će biti objedinjeni crkveni dokumenti u vezi sa sredstvima društvenih komunikacija.

Tijekom susreta biskupi su razmišljali i o uvođenju propedeutske godine namijenjene onima koji žele poći u bogoslovna sjemeništa kao svećenički kandidati.

Uoči radnog dijela zasjedanja biskupi su, u ponedjeljak 14. veljače 2022. slavili zajedničko Euharistijsko slavlje u katedrali Marije Majke Crkve u Mostaru. Misno slavlje je predvodio nadbiskup Vukšić, a prigodnu propovijed uputio je nadbiskup Želimir Puljić.

Bijelo Polje (Mostar), 15. veljače 2022.

Tajništvo BK BiH i Tajništvo HBK

POTPISAN UGOVOR O CARITASU KATOLIČKE CRKVE U REPUBLICI HRVATSKOJ

Predsjednik Hrvatske biskupske konferencije zadarski nadbiskup Želimir Puljić i predsjednik Vlade Republike Hrvatske Andrej Plenković potpisali su Ugovor o Caritasu Katoličke Crkve u Republici Hrvatskoj u petak, 18. ožujka 2022., u Banskim dvorima u Zagrebu.

Potpisivanju su nazočili i predsjednik Hrvatskog Caritasa varaždinski biskup Bože Radoš, ravnatelj Hrvatskog Caritasa srijemski biskup koadjutor Fabijan Svalina i generalni tajnik Hrvatske biskupske konferencije vlč. Krunoslav Novak te

potpredsjednik Vlade i ministar unutarnjih poslova Davor Božinović, ministar rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike Josip Aladrović i ministrica kulture i medija Nina Obuljen Koržinek.

Uoči svečanosti potpisivanja predsjednik Vlade se sastao s predstavnicima Hrvatske biskupske konferencije i Hrvatskog Caritasa.

Predsjednik Vlade RH istaknuo je da se radi o važnom ugovoru koji predstavlja značajan korak naprijed u reguliranju odnosa između države i Caritasa Katoličke Crkve. »Poznato je da država, bilo koja, pa onda i hrvatska država, vodi računa o temeljnom kršćanskome načelu solidarnosti. Ono je prožeto gotovo kroz sve politike kojima se bavimo. A osobito je važno da redistribucijska snaga proračuna to načelo provede u različitim aspektima naših djelatnosti«, poručio je. Izrazio je zadovoljstvo u ime Vlade što se ovim ugovorom, upravo vodeći računa o socijalnoj politici, ali i temeljnom društvenom načelu solidarnosti, dodatno unaprjeđuju odnosi s Caritasom i Hrvatskom biskupskom konferencijom i potvrđuje i jača međusobna suradnja.

»Jer je doprinos Caritasa u humanitarnim, karitativnim, zdravstvenim, ljekarničkim, edukativnim i drugim socijalnim djelatnostima na području naših različitih nadbiskupija, biskupija i ordinarijata od iznimne važnosti«, dodao je.

Hrvatska će, izvijestio je, temeljem ovoga Ugovora godišnje sudjelovati s 15 milijuna kuna financijskog doprinosa te na taj način pomoći redovite aktivnosti Caritasa. »To je posebno važno u ovo vrijeme agresije na Ukrajinu, jedne teške, velike, ogromne humanitarne krize, najjače izbjegličke krize u Europi, sada ih je već izvan Ukrajine više od tri milijuna, a puno ih je prognanih i unutar zemlje i taj broj će, vjerojatno, prema svemu ovome što vidimo iz dana u dan rasti«, kazao je premijer Plenković. Zato je važno, dodao je, da sve sastavnice države i jedinica lokalne i područne samouprave daju svoj doprinos, jer će poseban doprinos sigurno dati Caritas, kao i svi dobri ljudi koji žele pomoći onima koji u strahu za svoj život napuštaju svoje domove i traže sigurnost u drugim europskim zemljama, pa tako i u Hrvatskoj.

Predsjednik Hrvatske biskupske konferencije Želimir Puljić dodao je da je ovaj ugovor dio osnovnog ugovora koji je sklopljen prije 26 godina. »Ti ugovori reguliraju ono što je najvažnije – slobodno djelovanje Crkve u slobodnoj državi«, istaknuo je. Odmah po završetku Domovinskog rata, podsjetio je nadalje nadbiskup Puljić, Hrvatska je, kao i mnoge druge države, tim ugovorima regulirala svoje pravne odnose sa Svetom Stolicom. Oni su dopunjeni, dodao je, sa četiri ugovora koji su već potpisani i ratificirani, a prvi ugovor među njima, o pravima i položaju vjerskih zajednica, govori o Caritasu i karitativnom djelovanju.

»Ovim ugovorom ne počinje djelovanje Caritasa, ali u društvu se prepoznaje ono bitno karitativno djelovanje koje Crkva stoljećima i tisućljećima provodi jer Caritas je zapravo bitni dio njezina poslanja«, poručio je predsjednik HBK.

Odluka o sklapanju Ugovora prihvaćena je na zasjedanju Vlade u srijedu 9. ožujka. Ugovorom se, kako je tada rekao ministar Aladrović, uređuje pitanje međusobne suradnje između Vlade RH i HBK na području ustanova za karitativno djelovanje i društvenu skrb. Stoga se, osiguravaju određene trajne garancije djelovanja vezane uz uključenost Hrvatskog Caritasa radi obavljanja humanitarne, karitativne, zdravstvene, ljekarničke, edukativne i drugih socijalnih djelatnosti na području nadbiskupija, biskupija ili ordinarijata.

Ministar je pojasnio da će se navedena djelatnost provoditi u skladu s pozitivnim propisima RH. Prema Članku 29 Ugovora osigurana je i kontinuirana godišnja isplata jednokratne novčane pomoći u iznosu od 15 milijuna kuna u svrhu obavljanja karitativne i socijalne djelatnosti čiji su korisnici posebno ranjive i ugrožene skupine osoba. Pomoć će se isplaćivati iz državnoga proračuna s pozicije Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike.

Mons. Svalina je uoči potpisivanja Ugovora istaknuo da se radi o povijesnoj prekretnici jer društvo u Hrvatskoj prepoznaje da Caritas postoji od samih početaka Crkve, iako je kroz povijest imao svoje različite oblike djelovanja i prisutnosti, a sad djeluje na suvremen način.

Podsjetio je da je Caritas u Hrvatskoj zaživio posebice tijekom Domovinskog rata u kojem je imao važnu ulogu. Posljednjih nekoliko godina trajale su pripreme za potvrđivanje Ugovora tj. reguliranja pravne forme Caritasa Katoličke Crkve u Republici Hrvatskoj i rješavanja drugih važnih pitanja.

»Imali ste sad situaciju da su mnoge naše ustanove dobile znatno veće račune za grijanje, radi skupljeg plina i poskupljenja energenata. Dosadašnjim rješenjima su takvi subjekti izjednačavani s privrednim subjektima što oni nisu. Jedna Caritasova Pučka kuhinja nije isto što i neko poduzeće, obrt ili neka druga ustanova. Ovim Ugovorom će ta pitanja na neki način biti riješena i pomoći će se takvim ustanovama da budu prepoznate u društvu da one nisu nešto poput nekih drugih subjekata koje privređuju i donose neki benefit. Naš je benefit služenje potrebitom čovjeku i hvala Bogu da je to prepoznala hrvatska država i dala svoj doprinos da se to pitanje nakon desetljeća riješi«, istaknuo je ravnatelj Svalina.

PRIOPĆENJE SA 64. ZASJEDANJA SABORA HRVATSKE BISKUPSKE KONFERENCIJE

Plenarno zasjedanje Sabora Hrvatske biskupske konferencije, 64. u nizu, održano je pod predsjedanjem predsjednika HBK zadarskog nadbiskupa Želimira Puljića od 26. do 28. travnja 2022. u sjedištu HBK u Zagrebu.

Na početku zasjedanja sudjelovao je i sve nazočne pozdravio apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj nadbiskup Giorgio Lingua. Kao gosti na zasjedanju su sudjelovali izaslanik Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine, njezin potpredsjednik,

mostarsko-duvanjski biskup i apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanski Petar Palić, srijemski biskup Đuro Gašparović, srijemski biskup koadjutor Fabijan Svalina i subotički biskup Slavko Večerin. Gosti su ukratko prikazali aktualnu situaciju u Crkvi i društvu u svojim sredinama.

Pozdravljajući nazočne na početku zasjedanja predsjednik HBK nadbiskup Puljić posebni pozdrav uputio je novoimenovanom zadarskom nadbiskupu koadjutoru Milanu Zgrabliću zaželjevši mu dobrodošlicu i plodan i blagoslovljen rad. U nastavku je podsjetio na događanja od posljednjeg zasjedanja posebno istaknuvši agresiju Ruske Federacije na Ukrajinu te prestanak epidemioloških mjera vezanih za pandemiju uzrokovanu koronavirusom. Zahvalio je svima koji na razne načine pomažu ljudima koji su izbjegli u Hrvatsku ili izravno šalju pomoć ugroženom pučanstvu u Ukrajini. Izrazio je zahvalnost medicinskom osoblju i svima koji su dali svoj doprinos u borbi s pandemijom. Podsjetio je i na potpisani Ugovor o Caritasu Katoličke Crkve u Republici Hrvatskoj između Vlade RH i HBK. Prenio je biskupima vijest da je iz Apostolske nuncijature potvrđen dolazak državnog tajnika Svete Stolice kardinala Pietra Parolina. Naime, državni tajnik posjetit će Hrvatsku od 10. do 12. svibnja 2022. povodom 25. obljetnice ratifikacije triju Ugovora između Svete Stolice i Republike Hrvatske te 30. obljetnice priznanja Republike Hrvatske.

U radnom dijelu zasjedanja biskupima je predstavljeno financijsko izvješće HBK za proteklu 2021. godinu. Biskupi su razgovarali i o uređenju pravilnika o financijskom sustavu Crkve u Republici Hrvatskoj s obzirom na činjenicu da će početkom iduće 2023. godine biti uveden euro kao sredstvo plaćanja u našoj zemlji. Odlučeno je da će se oformiti radna skupina za izradu prijedloga dorade postojećeg financijskog sustava.

Posebnu pozornost biskupi su posvetili temi sinodalnog hoda Crkve u Hrvatskoj u kontekstu sinodalnog hoda opće Crkve na koji nas je pozvao papa Franjo pod geslom »Za sinodalnu Crkvu – zajedništvo, sudjelovanje, poslanje«.

Biskupi su također razgovarali o motu propriju Antiquum ministerium pape Franje kojim se ustanovljuje služba katehete. Razmotrena je aktualna situacija s ustanovom Domus Croata u Rimu.

Bilo je govora i o nekim aktualnim pitanjima Hrvatske katoličke mreže, medijske ustanove Hrvatske biskupske konferencije, te je odlučeno da se modernizira sustav odašiljača Hrvatskoga katoličkog radija.

Uz pohvalni angažman Hrvatskoga Caritasa u organiziranju pomoći izbjeglicama iz Ukrajine, istaknuta je važnost duhovne skrbi o njima imajući u vidu ekumensku osjetljivost za njihovu vjersku pripadnost.

Biskupima su predstavljena i neka pitanja povezana s katoličkim školama u Republici Hrvatskoj. Predstavljen je i usvojen program za edukaciju djelatnika katoličkih škola.

Biskupi su upoznati s izradom nacionalnog dokumenta o svećeničkom odgoju i izobrazbi.

Na zasjedanju je usvojena ostavka dosadašnjeg predsjednika Vijeća HBK za laike riječkog nadbiskupa Ivana Devčića, te je na tu službu izabran dubrovački biskup Roko Glasnović. Nakon imenovanja dosadašnjeg ravnatelja Hrvatskog Caritasa mons. Fabijana Svaline srijemskim biskupom koadjutorom za novog ravnatelja izabran je fra Tomislav Glavnik.

Varaždinski biskup Bože Radoš predstavljajući kao domaćin pojedinosti 4. nacionalnog susreta hrvatskih katoličkih obitelji, koji će se održati 21. i 22. svibnja 2022. u Ludbregu, pozvao je sve i zaželio dobrodošlicu.

Najavljeno je također biskupsko ređenje imenovanog zadarskog nadbiskupa koadjutora Milana Zgrablića koje će biti upriličeno u subotu, 25. lipnja 2022., u 10 sati u zadarskoj katedrali.

Predsjednici pojedinih Komisija, Vijeća i Odbora HBK na zasjedanju su podnijeli svoja izvješća.

Sljedeći susret biskupa HBK bit će 11. svibnja 2022. s državnim tajnikom Svete Stolice kardinalom Pietrom Parolinom u Zagrebu.

Tajništvo HBK

ODRŽAN REDOVITI POLUGODIŠNJI SASTANAK STALNOGA VIJEĆA HBK I VLADE RH

Redovni polugodišnji sastanak članova Stalnoga vijeća Hrvatske biskupske konferencije na čelu s predsjednikom HBK zadarskim nadbiskupom Želimirom Puljićem i s predsjednikom Vlade Republike Hrvatske Andrejom Plenkovićem održan je u utorak 10. svibnja 2022. u sjedištu HBK u Zagrebu, priopćio je Tiskovni ured HBK.

Sastanak je održan uoči posjeta državnog tajnika Svete Stolice kardinala Pietra Parolina, s kojim će se sastati i predsjednik Vlade Andrej Plenković te razgovarati o unaprjeđenju odnosa Hrvatske i Svete Stolice. Na sastanku je izražena predanost nastavku dijaloga Vlade i Katoličke Crkve o brojnim društvenim temama.

Razgovaralo se o daljnjoj pomoći Ukrajini koja je žrtva agresije te pružanju potrebne skrbi izbjeglicama, kao i posljedicama ruske invazije i kršenja međunarodnog prava za cijelu Europu. U tom kontekstu, predsjednik Vlade Plenković izvijestio je o svom posjetu Ukrajini u povodu Dana Europe te sastancima s ukrajinskim državnim vrhom. Naglasio je da Hrvatska odlučno stoji uz ukrajinski narod te da je Vlada dosad pružila snažnu financijsku, humanitarnu i svaku drugu pomoć Ukrajini te odlučno podupire njezin europski put, što će i nastaviti činiti.

Predstavnici HBK na tragu snažnih nastojanja pape Franje istaknuli su važnost poduzimanja napora oko postizanja mira i što bržeg okončanja rata koji je izazvao brojne ljudske žrtve te velika materijalna razaranja. Pozdravili su dosadašnje napore Hrvatske u tome smjeru te iskazivanje solidarnosti i pružanje pomoći kako izbjeglicama koji su došli u našu zemlju tako i ljudima pogođenim ratom u samoj Ukrajini. U tome smislu izrazili su potrebu nastavka angažmana države i cijeloga društva. Pritom su podsjetili na ulogu Hrvatskog te nadbiskupijskih i biskupijskih Caritasa koji su se od prvoga dana rata uključili u pomaganje izbjeglicama i prikupljanju i slanju pomoći u Ukrajinu.

Sugovornici su se na sastanku osvrnuli na aktualnu situaciju u BiH te istaknuli važnost daljnjeg zauzimanja za ravnopravan položaj hrvatskog naroda i boljitak cijele zemlje. Posebno su prepoznata nastojanja Katoličke Crkve u BiH oko očuvanja i identiteta hrvatskog naroda te zalaganja za dijalog i miran suživot među svim narodima i građanima BiH, kao projekti Vlade koji su od značaja za Hrvate u BiH.

Uzimajući u obzir inflatorne pritiske te porast cijena energenata, predsjednik Vlade predstavio je poduzete mjere i aktivnosti za ublažavanje udara na standard hrvatskih građana i obitelji, s osobitom brigom o onima koji su najugroženiji u društvu.

Razgovaralo se i o daljnjoj suradnji u procesu obnove sakralnih objekata te korištenju sredstava u okviru Državnog proračuna i Fonda solidarnosti EU-a za potrebe obnove nakon potresa.

Na sastanku su sudjelovali svi članovi Stalnoga vijeća HBK predsjednik Hrvatske biskupske konferencije zadarski nadbiskup Želimir Puljić, potpredsjednik HBK zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić predsjednik Komisije HBK za odnose s državom splitsko-makarski nadbiskup koadjutor i apostolski upravitelj Porečke i pulske biskupije Dražen Kutleša, đakovačko-osječki nadbiskup Đuro Hranić i gospićko senjski biskup Zdenko Križić. Uz njih na sastanku je sudjelovao i generalni tajnik HBK vlč. Krunoslav Novak.

Uz predsjednika Vlade bili su potpredsjednik Vlade i ministar unutarnjih poslova Davor Božinović, ministrica kulture i medija i predsjednica Komisije za odnose s vjerskim zajednicama Nina Obuljen-Koržinek, ministar prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine Ivan Paladina te ministar rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike Marin Piletić.

SUSRET KARDINALA PAROLINA I HRVATSKIH BISKUPA U SJEDIŠTU HBK

Državni tajnik Svete Stolice kardinal Pietro Parolin susreo se u srijedu 11. svibnja 2022. s hrvatskim biskupima u sjedištu Hrvatske biskupske konferencije u Zagrebu.

Kardinal Parolin stigao je u posjet Hrvatskoj na poziv HBK prigodom 25. obljetnice ratifikacije triju Ugovora između Svete Stolice i Republike Hrvatske te 30. obljetnice priznanja Republike Hrvatske.

Prvi od službenih susreta bio je s hrvatskim biskupima u zgradi HBK. Kardinal Parolin stigao je u pratnji apostolskog nuncija u Republici Hrvatskoj nadbiskupa Giorgia Lingue, tajnika Apostolske nuncijature mons. Alfreda D'Souse te službenika Državnog tajništva Svete Stolice mons. Stanislaw Blachowiaka. Državnog tajnika Svete Stolice dočekali su predsjednik HBK zadarski nadbiskup Želimir Puljić, generalni tajnik HBK vlč. Krunoslav Novak i glasnogovornik HBK Zvonimir Ancić.

Prije susreta s biskupima kardinal Parolin kratko se susreo s djelatnicima ureda i ustanova HBK, pozdravivši svakoga ponaosob, a oni su ga pritom zamolili da prenesu njihove pozdrave papi Franji.

Zatim se susreo s biskupima u dvorani gdje inače održavaju zasjedanja. Riječi pozdrava uputio mu je predsjednik HBK mons. Puljić. Izrazivši kardinalu dobrodošlicu, poručio mu je da pastiri Crkve u Hrvatskoj nastoje »našu Crkvu učiniti domom i školom zajedništva kao što je predlagao sv. Ivan Pavao II.«.

Također je iskazao želju da njegov boravak u Hrvatskoj, u okviru poslanja koje čini u ime svetog oca Franje i Svete Stolice, bude koristan i plodonosan.

»Nadam se da će Vaša prisutnost u našem glavnom gradu donijeti mnogostruke plodove i biti znak međusobnog uvažavanja i dijaloga u neumornom traženju u korist naših partikularnih crkava, stanovnika Hrvatske i konkretnih ljudi«, poručio je mons. Puljić.

Kardinal Parolin zahvalio je u svom pozdravu hrvatskim biskupima za poziv koji su uputili prigodom obilježavanja zajedničkih obljetnica Republike Hrvatske i Svete Stolice. »Sveti Otac me je zamolio da vam prenesem njegove pozdrave, izražavajući ujedno svoju blizinu vama i Crkvi u Hrvatskoj, a na poseban način Zagrebačkoj nadbiskupiji i Sisačkoj biskupiji, koje nastavljaju djelo obnove nakon potresa 2020. godine«, dodao je.

»Stoljećima je Hrvatski narod iskazivao neupitnu vjernost Apostolskoj Stolici. S druge strane, mnogim papama je bilo stalo do sve veće povezanosti s hrvatskim narodom što su pokazali kroz nebrojene geste naklonosti prema ovoj Crkvi i ovoj zemlji«, podsjetio je, posebno istaknuvši primjer sv. Ivana Pavla II.

Osvrnuvši se na proslavu obljetnice priznanja Republike Hrvatske od strane Svete Stolice, državni tajnik Svete Stolice ustvrdio je da su država i mjesna Crkva »poduzele vrlo važne korake, koje je Sveta Stolica s velikom pažnjom pratila«. Među njima su potpisivanje i ratifikacija međunarodnih ugovora te njihova implementacija.

»Što da uzvratim Gospodinu za sve što mi je učinio? Uzet ću čašu spasenja i zavzat ću ime Gospodnje. Izvršit ću Gospodinu zavjete svoje pred svim pukom njegovim (Ps 116, 12 – 14). Volim se prisjetiti ovih redaka iz Psalma 116 dok razmišljam o

tome što je ova zrela i dobro strukturirana Crkva postigla u ovih 30 godina«, rekao je kardinal Parolin.

»Draga subraćo, tako bogato naslijeđe je u vašim rukama i pozvani ste ga čuvati i učiniti još plodnijim, sjećajući se prošlosti, živeći sadašnjost, stvarajući budućnost«, poručio je na kraju hrvatskim biskupima, citiravši riječi pape Franje o stvaranju u poniznosti.

»Vaše apostolsko djelovanje povjeravam Gospi Bistričkoj, našoj Majci, i blaženom Alojziju Stepincu, sinu ove zemlje, da vas čuvaju i podržavaju. Obećavam moliti za vas, te se ujedno preporučujem u vaše molitve«, zaključio je.

Kardinal Parolin će u srijedu navečer u 18 sati predslaviti euharistiju u bogoslužnom prostoru bl. Alojzija Stepinca na Kaptolu 28 u Zagrebu. Posljednjeg dana posjeta Hrvatskoj, u četvrtak, očekuju ga susreti s predsjednikom Vlade RH Andrejom Plenkovićem, predsjednikom Hrvatskog sabora Gordanom Jandrokovićem i predsjednikom RH Zoranom Milanovićem. Kardinal Parolin će također održati prigodni govor u Hrvatskom saboru.

PREČ. MILAN ZGRABLIĆ IMENOVAN ZADARSKIM NADBISKUPOM KOADJUTOROM

Papa Franjo imenovao je nadbiskupom koadjutorom Zadarske nadbiskupije prečasnog Milana Zgrablića, svećenika Porečke i Pulske biskupije, dosadašnjeg katedralnog župnika Župe Uznesenja Blažene Djevice Marije u Poreču te ravnatelja Biskupijske ustanove za uzdržavanje klera i drugih crkvenih službenika, priopćila je u četvrtak 7. travnja 2022. Apostolska nuncijatura u Republici Hrvatskoj.

Mons. Milan Zgrablić rođen je u Pazinu 29. kolovoza 1960. kao peto dijete u obitelji Josipa i majke Josipe Zgrablić. Osnovnu školu završio je u Pazinu (1976.), a prva dva razreda Srednje škole u Biskupskom sjemeništu u Pazinu.

Njegov biskup mons. Dragutin Nežić šalje ga u sjemenište »Zmajević« u Zadar gdje pohađa treći i četvrti razred, te polaže maturu 1980. godine. Od 1980. do 1986. studira teologiju na Visokoj bogoslovnoj školi u Rijeci.

Nakon svećeničkog ređenja, 8. lipnja 1986., bio je župni vikar u Rovinju (1986. – 1987.). Nakon toga imenovan je prefektom u Nadbiskupskom sjemeništu »Zmajević« u Zadru gdje ostaje tri godine (1987. – 1990.).

Po povratku u svoju Porečku i Pulsku biskupiju dvije godine bio je biskupijski povjerenik za duhovna zvanja, a onda odlazi na postdiplomski studij duhovnosti na Papinsko sveučilište »Gregoriana« u Rimu (1992. – 1994.).

Nakon završenog studija u Rimu imenovan je voditeljem Pazinskog kolegija s klasičnom gimnazijom (1994. – 1997.), kada preuzima i službu ravnatelja biskupijskog Caritasa do 2007. godine.

Bio je osam godina župnik u Rovinju (1997. – 2015.). Od 2008. vodi i Biskupijsku ustanovu za uzdržavanje klera i drugih crkvenih službenika.

U rujnu 2015. imenovan je katedralnim župnikom u Poreču gdje ga je zateklo imenovanje zadarskim nadbiskupom koadjutorom.

Od 2019. kanonik je Stolnog kaptola sv. Mavra u Poreču.

Tijekom 36 godina svećeničke službe bio je u više navrata član Svećeničkog vijeća, Zbora savjetnika, Pastoralnog i Ekonomskog vijeća, član Vijeća za umjetnost, izgradnju i obnovu sakralnih objekata te voditelj Vijeća za liturgiju i crkvenu glazbu, kao i voditelj Vijeća za mlade, duhovna zvanja i ministrante.

Tiskovni ured HBK

Broj: 141/2022.

Krk, 23. svibnja 2022.

PROSLAVA SV. KVIRINA 2022. GODINE

Sv. Kvirina, zaštitnika naše biskupije, proslavit ćemo u subotu 4. lipnja. Svečano euharistijsko slavlje u krčkoj katedrali, s početkom u 18.00 sati, predvodit će mons. dr. Ivan Devčić, riječki nadbiskup metropolit, uz sudjelovanje biskupa Riječke metropolije.

Budući da se nalazimo u Godini obitelji *Amoris laetitia*, pozivam vas da na ovogodišnju proslavu sv. Kvirina pozovete barem jedan bračni par ili obitelj kao predstavnike Vaše župe.

Pozivam sve naše svećenike i redovnike u našoj biskupiji da se pridruže u koncelecijaciji.

Nakon euharistijskog slavlja biskupi, svećenici, redovnici i bogoslovi pozvani su u Biskupski dvor na domjenak.

Dvodnevna priprema za svetkovinu sv. Kvirina

U četvrtak 2. lipnja, od 20 sati, svećenici će u krčkoj katedrali biti na raspolaganju za sakrament ispovijedi. Ispovijed će uslijediti nakon sv. mise u 19 sati te susreta o. Biskupa s roditeljima i kumovima krčkih krizmanika.

U petak 3. lipnja, krizmanici Župe Krk izvest će prigodni glazbeno-scenski program »Upute starijeg sveca mlađima«. Program će započeti u 20 sati. Prethodit će mu sveta misa u 19 sati.

✠ Ivica, biskup

Broj: 142/2022.

Krk, 23. svibnja 2022.

DAN SVEĆENIČKOG POSVEĆENJA UOČI PRESVETOG SRCA ISUSOVA

– Glavotok, 22. lipnja 2022. –

Svetkovina Presvetog Srca Isusova prigoda je za naš duhovni rast i svećeničko zajedništvo. Budući da se svetkovina Srca Isusova ove godine preklapa s blagdanom Rođenja sv. Ivana Krstitelja, susret svećenika i redovnika s otoka Krka upriličit će-

mo u srijedu 22. lipnja o.g. prijepodne u Franjevačkom samostanu na Glavotoku, a odvijat će se prema sljedećem programu:

09.00 sati – okupljanje

09.30 sati – prigoda za ispovijed

10.00 sati – sveta misa koju predvodi o. Biskup

11.00 sati – predstavljanje zbornika u čast izv. prof. dr. sc. Franje Velčića: *Nova et vetera – Crkva, Kvarner i kultura*, ur. Marko Medved

12.30 sati – zajednički ručak

Svećenici neka ponesu albu i štolu. Pretpostavljam da će svi svećenici i redovnici koji žive i djeluju na otoku Krku sudjelovati na ovom Danu. Ukoliko netko zbog objektivnih razloga neće moći sudjelovati, neka to javi Biskupskom ordinarijatu najkasnije do ponedjeljka 20. lipnja.

Pozivam dekane s pastoralnih područja Cresa, Lošinja i Raba da o svetkovini Srca Isusova organiziraju prigodni duhovni program i okupljanje svih svećenika sa spomenutih područja.

✠ Ivica, biskup

Broj: 143/2022.

Krk, 23. svibnja 2022.

ISPITI ZA ISPOVJEDNU OVLAST

– Krk, 8. srpnja 2022. –

U smislu kan. 970 i naših dijecezanskih propisa ove su godine dužni pristupiti ispitu za ispovjednu ovlast sljedeći svećenici: Tomislav Crnović, Ivan Debelić, Josip Karabaić, Kristijan Krajnović, Franko Markulić, Ranko Papić, Filip Šabalja, Silvio Španjić, Božidar Volarić i Denis Žuškin.

Ispit će biti u Biskupskom ordinarijatu u Krku u petak 8. srpnja u 10 sati ujutro.

Neka svećenici temeljito prouče materijale koji se odnose na sakrament Pokore (Pomirenja) iz dogmatike, moralke, crkvenog prava, pastorala i liturgike.

Podsjećam ih da donesu sa sobom dokument o ovlasti za ispovijedanje (tzv. page-lu). U slučaju da nekome od njih u međuvremenu istekne ovlast ispovijedanja, ista se produžuje do dana ispita.

✠ Ivica, biskup

DUHOVNE VJEŽBE SVEĆENIKA

Prvi turnus duhovnih vježbi bit će na Košljunu od 22. do 26. kolovoza o.g. Voditelj duhovni vježbi bit će doc. dr. sc. Stipo Kljajić, član Franjevačke provincije Bosne Srebrene, docent na Katedri Svetog pisma Starog zavjeta Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i gost predavač na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu.

Drugi turnus vježbi je od 29. kolovoza do 1. rujna o.g. kod oo. Karmelićana u Krku. Voditelj duhovnih vježbi bit će fra Ljudevit Maračić OFMConv iz Cresa.

Duhovne vježbe započinju s ručkom i završavaju s ručkom.

Potičem Vas da nastojite duhovne vježbe obaviti u našoj biskupiji, u duhu svećeničkog zajedništva jednog prezbiterija.

✠ Ivica, biskup

Iz Povjerenstva za mlade

PRIJAVE ZA NACIONALNI SUSRET HRVATSKE KATOLIČKE MLADEŽI

U tijeku su prijave za Nacionalni susret hrvatske katoličke mladeži »Gore srca« koji će se održati 17. rujna u Bjelovaru. **Prijave su otvorene do 08. kolovoza.** Mladi će se prijavljivati svojim župnicima, a župnici će podatke poslati Povjerenstvu nakon isteka roka za prijave. Prilikom prijave potrebno je uzeti sljedeće podatke: ime i prezime, spol, datum rođenja, veličina majice, mobitel, e-mail, mjesto i naziv župe. Kotizacija za susret je 40 kuna koju neka župnici preuzmu prilikom prijave. Mladi će na susretu imati organiziran ručak, dobit će majicu, ruksak s molitvenikom te "lunch paket". Dob za prijave je od prvog razreda srednje škole pa do tridesete godine no ukoliko se procijeni da je netko iz osmog razreda dovoljno zreo za susret, slobodno ga prijavite s time da to ne bude pravilo nego iznimka.

Vrijeme dolaska u župe je 10 sati nakon čega slijedi program po župama. Sveta misa je u 17 sati nakon čega su svjedočanstva i koncert duhovne glazbe. Susret je jednodnevan ali ukoliko se procijeni, s obzirom na vozni red trajektnih linija, da bi bilo dobro da se prenoći, i to se može organizirati, o čemu ćemo komunicirati nakon završetka roka za prijave. Iskoristimo kraj petog i šesti mjesec, koliko je moguće, da animiramo mlade s obzirom da su nam u sedmom i osmom mjesecu, zbog turističke sezone, manje dostupni.

Informacije o susretu možete pratiti na: www.shkm.hr

Povjerenik Marin Hendrih

➤ **Izveštaji**

PRIKUPLJEN KOMBI MASLINOVIH GRANČICA ZA POMOĆ POTREBITIMA

Posredstvom Caritasa Krčke biskupije u danima prije Nedjelje Muke Gospodnje 10-tak župa na otoku Krku prikupljalo je maslinove grančice. Prikupljen je kombi grančica te su proslijeđene u Caritas Zagrebačke nadbiskupije koji ih je koristio u akciji »Maslinova grančica nade«. Tom akcijom na Cvjetnicu su u brojnim župama vjernici mogli uzeti grančicu i ostaviti dobrovoljni prilog za najpotrebnije na njihovom području djelovanja. Prikupljeni prilozima koristiti će se u akciji »Dobro srce za topli dom« kojom će se slijedeću zimu pomoći socijalno ugroženim obiteljima u drvimama za ogrjev.

HODOČAŠĆE ŽUPNIH CARITASA U NACIONALNO SVETIŠTE SV. JOSIPA U KARLOVCU

U organizaciji biskupijskog Caritasa, članovi i volonteri župnih Caritasa Krčke biskupije 2. travnja krenuli su na svoje dugo iščekivano hodočašće svetom Josipu u Karlovac. Ukupno 79 hodočasnika pristiglih iz Krčke biskupije predvodili su mons. Ivan Milovčić, ravnatelj biskupijskog Caritasa, i vlč. Ranko Papić, župnik Novalje.

Po dolasku u Karlovac rektor svetišta mons. Antun Sente ml. blagoslovio je hodočasnike i poželio srdačnu dobrodošlicu, a potom ih upoznao s poviješću svetišta, tijekom izgradnje istog kao i s mnogobrojnim uslišanima molitvama kojima svakodnevno svjedoči po zagovoru svetog Josipa. Nakon pobožnost krunice svetom Josipu te svete mise slijedio je zajednički ručak u dvorani svetišta, te pobožnost križnog puta. U povratku hodočasnici su posjetili novootvoreni slatkovodni akvarij Aquatika u Karlovcu.

HUMANITARNA POMOĆ ZA UKRAJINU

U organizaciji Caritasa Biskupije Krk uoči Uskrsa provedena je akcija Zajedno možemo više kojom se prikupljala hrana i higijenske potrepštine kao pomoć žiteljima Ukrajine koji trpe posljedice okrutnog i razornog rata. Uoči Uskrsa je prikupljeno te tijekom travnja i svibnja sortirano, evidentirano i poslano za Ukrajinu 6 paleta proizvoda u vrijednosti od oko 60.000 kuna. Evidentirano je preko 5.400 artikala, 1.900 kg/l neto. Hrvatski Caritas brine oko prijevoza i organizacije te su do sada u Caritas

Spes u Ukrajinu uputili 15 tegljača humanitarne pomoći, u kojima se našao i ovaj doprinos s našeg područja.

Uoči Uskrsa na otoku Krku su se u 30-tak poslovnica Trgovine Krk i dva Super Konzuma prikupljale prehrambene namirnice i higijenske potrepštine, a akcija se provela uz pomoć brojnih volontera. Caritas zahvaljuje svima koji su donirali proizvode, volonterima bez kojih ne bi mogli organizirati akciju, medijima te Hrvatskom Caritasu koji brine oko organizacije prijevoza i ostaloga. Caritas Biskupije Krk nastavlja akciju prikupljanja novčanih donacija za pomoć Ukrajini.

Robert Brozić

Dijecezanska kronika i obavijesti

KRONIKA KRČKOG BISKUPA

Krčki biskup mons. Ivica Petanjak, OFM Cap. je:

Veljača

- 7. predsjedao kapitolu sestara benediktinki u Rabu na kojem je izabrana nova opatica s. Marija Zrinka Roglić;
- 10. predvodio u katedrali svetu misu o spomendanu bl. Alojzija Stepinca;
- 14. koncelebrirao s ostalim biskupima na misi u katedrali u Mostaru;
- 15. sudjelovao na zajedničkom zasjedanju HBK i BK BiH u Bijelom Polju pokraj Mostara, BiH;
- 21. sudjelovao u Zagrebu na svečanoj akademiji o 50. godišnjici izlaženja misijskog lista Radosna vijest te tom prigodom propovijedao na svetoj misi u župi sv. Leopolda Mandića u Dubravi, Zagrebu.

Ožujak

- 2. predvodio svetu misu Pepelnice u krčkoj katedrali;
- 3. susreo se s krizmanicima i roditeljima u župi Rasopasno;
- 5. sudjelovao na susretu vjeroučitelja u biskupskom domu;
  - predvodio svetu misu o 25. godišnjici smrti biskupa Karmela Zazinovića u krčkoj katedrali;
- 6. slavio sakramente svete potvrde u Rasopasnom i Omišlju;
  - blagoslovio novu župnu dvoranu u Omišlju;

7. predvodio misu zadušnicu i sprovodne obrede u Omišlju za pok. vlč. Nikolu Ilijića;
- 8.-9. u Zadru sudjelovao na godišnjem susretu biskupijskih povjerenika za misije;
8. predvodio svetu misu u Ninu;
10. u krčkoj katedrali predvodio svetu misu za preminule od Covida i za mir u Ukrajini;
12. u Krku sudjelovao na sastanku Upravnog vijeća Caritasa Biskupije Krk;
13. slavio sakrament svete potvrde u Krasu;
16. koncelebrirao na misi zadušnici i sudjelovao na sprovodnim obredima fra Ante Logara, OFM Cap. u Dubrovniku;
17. susreo se s krizmanicima i roditeljima u župi Dubašnica;
19. predvodio svetu misu o svetkovini sv. Josipa u Svećeničkom domu u Krku;
20. slavio sakramente svete potvrde u Svetom Vidu i Dubašnici;
21. slavio svetu misu s obredom blagoslova nove opatice kod benediktinki u Rabu;
24. posjetio vlč. Antona Barbiša u Malinskoj;
  - susreo se s krizmanicima i roditeljima u župi Polje;
25. sudjelovao na sastanku biskupa Riječke metropolije u Gospiću i koncelebrirao o svetkovini Blagovijesti;
26. susreo se s krizmanicima i roditeljima u župi Njivice;
27. slavio sakramente svete potvrde u Njivicama i Polju;
28. predvodio misu u krčkoj katedrali s drugom provjerom katekumena;
30. sudjelovao u Krku na sastanku članova Biskupijske ustanove za uzdržavanje klera;
  - primio u posjet u biskupskom domu generalnog ministra Reda manje braće fra Massima Fusarellija, OFM s pratnjom;
31. započeo pastirski pohod župama Draga Bašćanska i Baška.

Travanj

- 1.-3. bio u pastirskom pohodu župama Draga Bašćanska i Baška;
3. slavio sakramente svete potvrde u Dragi Bašćanskoj i Baški;
4. predvodio misu u krčkoj katedrali s trećom provjerom katekumena;
5. sudjelovao u Krku na sastanku Ekonomskog vijeća Biskupije Krk;
6. sudjelovao u Krku na proljetnom plenarnom sastanku svećenika;
7. na Košljunu predvodio misu zadušnicu i sudjelovao na sprovodnim obredima za pok. fra Vlada Zahiju;
8. blagoslovio novi križni put i predslavio svetu misu na Kalvariji u Belom;
10. predvodio svetu misu Cvjetnice u katedrali;
  - sudjelovao na zajedničkom satu klanjanja u katedrali;
14. primio u posjet apostolskog nuncija u RH mons. Giorgia Lingua;

- predvodio misu posvete ulja u Krku;
- predvodio misu Večere Gospodnje u Krku;
- 15. predvodio obrede muke Gospodnje u Krku;
- 16. predvodio vazmeno bdijenje u Krku i krstio četvero katekumena;
- 17. predvodio svečanu misu Uskrsa u Krku;
- predvodio svečanu Večernju u Krku;
- 19. održao predavanje kapucinskim bogoslovima u Varaždinu i predslavio svetu misu;
- 20. primio u Krku u posjet bogoslova Marka Mikića;
- 22. predvodio svetu misu na Košljunu o završetku Kapitula Franjevačke provincije sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri;
- 24. na Rabu predvodio procesiju i svetu misu o svetkovini Križi;
- 26.-27. sudjelovao u Zagrebu na 64. redovnom zasjedanju biskupa HBK;
- 30. predvodio svetu misu u župi sv. Antuna Padovanskog na Svetom Duhu u Zagrebu prigodom 30. obljetnice početka djelovanja Frame u Hrvatskoj.

Svibanj

- 3. u Zrinu koncelebrirao na svetoj misi i propovijedao povodom svetkovine župnog patrona Našašća svetog Križa;
- 5. započeo pastirski pohod župama Vrbnik i Risika;
- susreo se u OŠ »Fran Krsto Frankopan« PŠ Vrbnik sa voditeljem škole, učiteljicama, djelatnicima i djecom;
- susreo se u Dječjem vrtiću »Katarina Frankopan« PJ Vrbnik s odgojiteljicama i djecom;
- susreo se u Vrbniku s načelnikom Općine Vrbnik, gosp. Draganom Zahija i sa članovima općinskog vijeća;
- 7. slavio sakrament svete potvrde u Risiki;
- 8. slavio sakrament svete potvrde u Vrbniku i završio pastirski pohod;
- 11. sudjelovao na susretu biskupa HBK-a s državnim tajnikom Svete Stolice kardinalom Pietrom Parolinom u zgradi HBK;
- koncelebrirao na svetoj misi u bogoslužnom prostoru bl. Alojzija Stepinca u Zagrebu;
- 13. u Ćunskom i u Velom Lošinju susreo se s krizmanicima te roditeljima i kumovima župa Nerezine, Sveti Jakov, Ćunski i Veli Lošinj;
- 14. slavio sakrament svete potvrde u Svetom Jakovu i Ćunskom;
- 15. slavio sakrament svete potvrde u Nerezinama i Velom Lošinju.

➤ Jubilej

MONS. VALTER ŽUPAN SLAVI DIJAMANTNI SVEĆENIČKI JUBILEJ

Umirovljeni krčki biskup mons. Valter Župan, kako smo već istakli u prošlom *Službenom vjesniku*, ove godine obilježava 60. godina svećeničke službe – dijamantni jubilej. Mons. Župan ovaj će jubilej obilježiti 3. srpnja o.g. u Ćunskom, svečanim misnim slavljem koje će započeti u 18 sati.

Dragom Jubilarcu još jednom čestitamo i molimo milosrdnog Gospodina da ga obilno nagradi za vjerno i predano služenje!

➤ Obavijest

LJETOVANJE BOGOSLOVA

Termin i program ovogodišnjeg ljetovanja bogoslova o. biskup mons. Ivica Petanjak dogovorit će u skoro vrijeme osobno s našim bogoslovima.

➤ Izvještaji

ODRŽAN KORIZMENI SUSRET VJEROUČITELJA

– Krk, 5. ožujka 2022. –

U Krku je u subotu, 5. ožujka, održan skup vjeroučitelja Krčke biskupije. Nakon iznenadne smrti predstojnika Katehetskog ureda vlč. Antona Peranića, ovu je službu preuzeo vlč. Zvonimir Seršić koji je zajedno s biskupom Ivicom Petanjkom vodio, animirao i moderirao ovaj skup.

Nakon kratkog predstavljanja, vlč. Seršić je predstavio temu susreta: Tematske jezgre koje valja produbiti u sinodalnom hodu. Ovaj je proces u našoj biskupiji započeo u listopadu 2021. i nakon toga je išao kapilarno po župama. Pojedini su župnici poslali svoje osvrte, a jedan kvalitetan osvrt i razmišljanje na temu sinodalnog puta je i pročitan. Potom su vjeroučitelji upoznati s rezultatima ankete o istoj temi koja je provedena među krčkim srednjoškolskim vjeroučenicima.

Bio je to povod dinamične rasprave u kojoj se promišljalo koliko smo zapravo spremni na iskorak i na promjene obzirom na zahtjeve i tendencije koje se stavljaju pred Crkvu, a često su u proturječju s Evanđeljem. Predloženo je da se bolje promisli pastoral turista i bolesnika, čuo se poziv na molitvu i post koji bi pratili rad Sinode, otvoreno je pitanje vjeronauka u školi i njegova odnosa prema podjeli sakramenata. Više puta je naglašeno kako nam nedostaje kvalitetna komunikacija, osobito između klera i laika. Vjeroučitelji su istaknuli potrebu da se na pastoralnim

vijećima raspravlja o temama sinodalnog puta i da se ozbiljnije shvaća i uvažava mišljenje laika izraženo na tim susretima.

Otac biskup je naveo određene probleme koji se u pastoralu javljaju i na koje nije lako odgovoriti stoga bi cilj ovog sinodalnog puta mogao biti da nakon ove godine barem vidimo kako stoje stvari u našoj biskupiji i što treba mijenjati. Treba ići ljudima u susret, ali nikada protiv Evanđelja.

Nakon popodnevnog susreta je u katedrali slavljena sveta misa o 25. godišnjici smrti biskupa Karmela Zazinovića. Misu je predslavio otac biskup koji je u propovijedi o Mateju cariniku više puta naglasio da se Isus nikada nije distancirao ni izolirao od grešnika. Nikada nije ljude dijelio na »mi« i »oni«. Po uzoru na njega i mi tako trebamo činiti, ne postojimo »mi« i »oni«, nego uvijek sami mi, naglasio je o. biskup. Pozvao je vjeroučitelje da budu autentični svjedoci i da se ne obeshrabre.

Svetom misom i molitvom *Pokoj vječni* za preminulog vlč. Peranića završio je još jedan korizmeni susret krčkih vjeroučitelja.

Dubravka Buničić

U OŠ U PUNTU ODRŽANA VJERONAUČNA OLIMPIJADA

– Punat, 15. ožujka 2022. –

U utorak, 15. ožujka održana je Vjeronaučna olimpijada, biskupijska/županijska razina natjecanja iz Vjeronauka, na temu: *Život sv. Ignacija Loyole i Družba Isusova*. Prateći upute AZOO-a natjecanje je započelo u 11 sati, a domaćin je bila škola u Puntu na Krku. Program je vodio novi predstojnik Katehetskog ureda Krčke biskupije vlč. Zvonimir Seršić.

U kategoriji osnovnih škola sudjelovalo je pet četveročlanih ekipa koje su predstavljale škole iz Malog Lošinja, Raba, Omišlja, Krka i Vrha. U kategoriji srednjih škola natjecala se samo jedna ekipa i to ona iz SS Hrvatskog kralja Zvonimira iz Krka čime su bez konkurencije osvojili plasman na državno natjecanje. Uz njih će na državnom natjecanju, u Zadarskoj biskupiji u svibnju, svoje mjesto među najboljim vjeroučenicima pokušati osvojiti ekipa iz OŠ »Fran Krsto Frankopan« Krk i to iz MŠ Krk.

Martina Jurjević

DUHOVNA OBNOVA ZA REDOVNICE KRČKE BISKUPIJE**- Krk, 16. ožujka 2022. -**

Duhovna obnova za redovnice Krčke biskupije održana je 16. ožujka u Duhovnom centru Gospe Karmelske u Krku. Duhovnu obnovu vodio je o. Ivan Podgorelec, koji je sestre obogatio lijepim predavanjem u kojem je tumačio trideset drugu strofu Duhovnog spjeva sv. Ivana od Križa, koja glasi:

Kada ti me gledaše,
njihovu dražesnost u mene oči tvoje utiskivaše:
radi toga mi se udvaraše
i u tome moje zasluživaše
obožavati ono što u tebi gledaše.

O. Ivan je između ostaloga govorio i o tome kako se u prethodnoj strofi može vidjeti da je Bog uznik, zatočenik čovjekove ljubavi, kao ranjen zatočenik iščekujući da mu odgovorimo. Na toj crti sada možemo potvrditi ne samo da nas Bog snubi, udvara nam se, to znači ljubi nas vrlo snažno, dvostruko, (adamar), nego da on sâm nas obožava, strastveno ljubi, klanja nam se. Kršćansko iskustvo ne započinje time da bi mi obožavali, strastveno ljubili Boga, klanjali mu se (adorarle), nego da Bog nas obožava, strastveno ljubi, klanja nam se. To znači poklanja nam svoje divljenje, časti nas dajući svoj život za nas. To je ključno iskustvo pjesama ljubavi toledskog zatočenika. Tamo gdje ga drže zarobljenim i žele ga prisiliti da promijeni svoje stajalište prihvaćajući ono svojih optužitelja, sv. Ivan od Križa otkriva da Bog ljubi ništa ne tražeći od njega, otvarajući mu put ljubavi, kojim će ići govoreći o njemu u svojim pjesmama i svojim tumačenjima u prozi. Stoga može izdržati u onom zatvoru u kojem mu govore da je i samoj Crkvi neposlušan.

Tako je na cilju ljubavi sve milost, čisti dar i sve se može prikazati na neki način kao zasluga. Zaslužujemo ljubav Božju (su adamar) jer nas on sâm, gledajući nas, čini dostojnima svoje milosti. I istovremeno zaslužujemo klanjati se (adorar) Bogu dospijevajući na taj način do vrhunca njegove slave jer on je sâm želio da ga gledamo otkrivajući njegovu ljepotu. Polazeći od ove strofe može se ponovo čitati i bolje razumjeti mnogo toga u prethodnim strofama Duhovnog spjeva i drugim djelima sv. Ivana od Križa.

Nakon predavanja uslijedila je prilika za svetu ispovijed te slavlje svete mise koju je predvodio o. Ivan Podgorelec uz koncelebraciju povjerenika vlč. Zvonimira Badurine Dudića. O. Ivan Podgorelec u homiliji je govorio o proroku Jeremiji kao proroku koji je trpio, koji ujedno predoznačava ono što će Isus doživjeti. Isus u današnjem evanđelju navješćuje ono što ga čeka u Jeruzalemu. Važno bi bilo za nas svaki put kad čitamo evanđelje, pokušati se prepoznati u osobama koje susrećemo u evanđelju među onima o kojima Isus govori. Trebamo polako ulaziti u Isusovu logiku, koja je služiti, biti najmanji, biti poslužitelj, jer i on sâm nije došao biti služen već služiti i dati otkupninu za mnoge.

Nakon misnog slavlja uslijedilo je zajedničko druženje. Zahvalne dragom Gospodinu sestre su se vratile obogaćene u svoje zajednice kako bi u svom životu mogle staviti u djelo biti najmanji i služiti.

s. Katarina Mikić

BLAGOSLOV OPATICE U BENEDIKTINSKOM SAMOSTANU U RABU

– Rab, 21. ožujka 2022. –

Na blagdan preminuća svetog Benedikta opata, 21. ožujka, u Benediktinskom samostanu sv. Andrije u Rabu, na svetoj misi koju je predvodio biskup krčki Ivica Petanjak u koncelebraciji opata Jeronima Adama Marina, benediktinaca iz samostana Sv. Kuzme i Damjana na Čokovcu kod Tkona i svećenika otoka Raba, blagoslovljena je nova opatica samostana majka Zrinka Roglić.

Uz okupljene vjernike te obitelj, majka Zrinka je izrekla Bogu svoje »Da« te odlučno pristala preuzeti odgovornost i ljubav za sestre samostana Sv. Andrije u Rabu. Na samom kraju misnog slavlja majka Zrinka primila je iskrene čestitke oca biskupa te svih okupljenih vjernika.

Krčki biskup mons. Ivica Petanjak izrekao je propovijed u kojoj je poručio:

»Svako vrijeme ima svoje svece i svoj stil i način svetosti. Što pokazuje kako svetost ima neizmerno puno oblika, kao što je i sam Bog po svojoj naravi neizmjeran.

Prvo se kršćanstvo s vremenom pretočilo u velike apostolske oce tj. učenike apostola, koje su naslijedili sveti crkveni oci, a kad se ispunilo i njihovo vrijeme nastupa rani srednji vijek kojeg karakteriziraju Viri Dei – Ljudi Božji. Među njih ubrajamo i svetog Benedikta, čiji dan preminuća danas slavimo, a kojeg je poznatim i slavim u svijetu učinio njegov učenik i sam benediktinac sveti Grgur Veliki, papa, koji je napisao njegov životopis, koji uz Pravilo svetog Benedikta postaje najvažniji izvor za poznavanje lika i duhovnosti Benedikta i njegovih sljedbenika.

Nakon vremena svetih otaca koji su tumačili i pisali komentare na pojedine knjige Svetog pisma i udarali teološke temelje Vjervovanja i sakramentalnih slavlja, s ovim svecima koje zovemo Ljudi Božji počinje se rađati jedna drugačija duhovnost među kršćanima koja se temelji na životopisima tih svetih Ljudi Božji što je bilo puno prikladnije jednostavnom i često nepismenom puku Božjem koje je puno lakše pamtilo svet i čudesan život nekog sveca nego li stručne teološke izričaje i u isto vrijeme njihovi sveti životi bili su poticaj i ohrabrenje drugima da se i sami odvaže krenuti putem evanđelja Isusa Krista.

Jedna od bitnih karakteristika ovih Ljudi Božji je *habitare secum* – biti sam sa sobom, živjeti sam sa sobom, boraviti – prebivati sam sa sobom, susresti sebe.

Suvremeni čovjek je vječno u pokretu, vječno na putu, neprestano istražuje i otkriva novi svijet, a nikada nije napravio najdulji put koji će ikada poduzeti u svom ži-

votu, a to je put do samog sebe. Sve smo upoznali, samo sami sebe nismo nikada spoznali.

Sveti Benedikt, očito iz dobrostojeće obitelji, kao mladić odlazi na školovanje u Rim i ondje razočaran nemoralnim životom svojih vršnjaka napušta Rim i odlazi u samoću. Nije izabrao put užitka i nije se izgubio u centru Rimskog carstva, nego traži nekog iskusnog učitelja – monaha koji će mu dati upute kako u samoći i šutnji biti sa sobom, susresti sebe, pronaći sebe, neprestano si dozivajući u svijest da se nalazi pod Božjim pogledom, neprestano se propitkujući je li dovoljno usredotočen na samoga sebe, kako bi spoznao volju Božju za sebe.

Sveti Grgur Veliki govori o takvim Božjim ljudima kao o onima koji nisu imali učitelja u svijetu nego im je učitelj bio iznutra, a zove se Duh Sveti. Sam Duh Sveti ih je rasvijetljavao kako bi spoznali svoju ljudsku narav, u svjetlu Riječi Božje nad kojom su kontemplirali i u svjetlu molitve kojom su ulazili u komunikaciju s Bogom.

Poznavatelji benediktinske duhovnosti govore da je sveti Benedikt postao sposoban biti opatom ili ocem i učiteljem drugih, tj. zajednice monaha, nakon što je u sebi pobijedio tri napasti: oholost, požudu tijela i zavist.

Oholost ga je odvela u onu već prije spomenutu trogodišnju samoću u špilju u koju se on dragovoljno povukao nakon što je svojom molitvom i svojim ponašanjem učinio neka čudesa i zbog toga je odmah postao slavan i tražen od ljudi kao čudotvorac, a on da bi u sebi pobijedio i slomio bilo koji tračak oholosti i uznositosti, bježi od ljudi i zatvara se u špilju, svjestan da je samo Bog čudotvorac, pa i ako je preko ljudi opet je Bog na djelu.

Napast požude tijela je pobijedio tako što se gol bacio u trnje i fizičkom boli ugasio unutarnju požudu tijela u sebi.

A treća napast, napast zavisti, zapravo i nije njegova nego od onih koji su vidjeli njegov svet i uzoran kršćanski život, izabrali ga za svog poglavara, a onda ga pokušali otrovati, jer im se takav stil života činio preteškim. Benedikt je jednostavno predosjetivši atentat koji spremaju napustio tu zajednicu i nastavio svojim putem.«

Sestri Zrinki je rekao:

»Draga sestro Zrinka!

Danas na blagdan preminuća svetog Benedikta, vašeg utemeljitelja i oca Zapadnog monaštva, koji je prošao sve faze duhovnog sazrijevanja i rasta i pri tome niti je što tražio niti je što odbijao, nego sve prihvaćao kao izraz Božje volje i vi preuzimate službu opatice i voditeljice ove monaške zajednice sestara benediktinki.

Sigurno je da će te se poput svetog Benedikta morati boriti i nositi s ovim napastima koje će dolaziti od vas i koje će dolaziti protiv vas.

I vama će biti potreban onaj unutarnji učitelj, koji se zove Duh Sveti i koji daje svoje instrukcije samo onima koji su spremni suočiti se sa samima sobom, ući pod svoj krov, boraviti u tišini svoje sobice i u svjetlu riječi Božje i ustrajne molitve tražiti rje-

šenje od Gospodina. Jer će te se samo tako moći othrvati svakoj zloj sklonosti koja dolazi od vas samih, kao i onih koje će doći izvana.

Najbolji način kako bi se po primjeru svetog Benedikta ugodilo samo Bogu jest njegov način Pravila i života, sedam puta na dan i jedan put noću moliti i psalme pjevati, jer su tako i duša i tijelo neprestano zaokupljeni molitvom i usmjereni samo na Boga kojem posvećuju svaki trenutak svog života i cijelo vrijeme koje nam stoji na raspolaganju. Amen.«

Josip Badurina

BISKUP PETANJAK PRIMIO GENERALNOG MINISTRA REDA MANJE BRAĆE

– Krk, 30. ožujka 2022. –

Krčki biskup mons. Ivica Petanjak primio je u srijedu 30. ožujka u biskupskom domu u Krku generalnog ministra Reda manje braće fra Massima Fusarellija.

Tijekom susreta se razgovaralo o stanju i pastoralnim prilikama u Krčkoj biskupiji te o prisutnosti franjevac Reda manje braće na području biskupije. Uz generalnog ministra fra Massima Fusarellija, bili su i generalni definator slavenskih zemalja fra Konrad Cholewa, vizitator Franjevačke provincije sv. Jeronima fra Ivan Sesar, provincijal Hrvatske provincije sv. Ćirila i Metoda fra Milan Krišto, provincijal Franjevačke provincije sv. Jeronima fra Andrija Bilokapić te definator i tajnik Franjevačke provincije sv. Jeronima fra Bojan Rizvan. Susretu se pridružio i fra Anton Badurina, TOR.

Nakon susreta u biskupskom domu, generalni vikar mons. Franjo Velčić proveo je generalnog ministra i pratnji kroz krčku katedralu. Na koncu je uslijedila molitva na grobu slugu Božjega biskupa Antuna Mahnića.

Josip Karabaić

ODRŽAN PREDUSKRSNI PLENARNI SVEĆENIČKI SASTANAK

– Krk, 6. travnja 2022. –

U srijedu 6. travnja u Krku je održan preduskrnsni plenarni svećenički sastanak koji je, uz biskupa ordinarija mons. Ivicu Petanjka i biskupa u miru mons. Valtera Župana, okupio svećenike i redovnike, bogoslove i novake Krčke biskupije. Sudjelovali su svećenici: Zvonimir Badurina Dudić, Krunoslav Boras, Anton Bozanić, Ivan Brnić, Frane Brozić, Ivan Buić, Tomislav Crnović, Marin Dašek, Ivan Debelić, Tomislav Debelić, Anton Depikolozvane, Marin Hendrih, Ivan Jurasić, Dinko Justinić, Josip Karabaić, Ivan Katunar, Ivica Katunar, Petar Kordić, Josip Kosić, Marijan Kosić, Saša Malović, Franko Markulić, Vjekoslav Martinčić, Ivan Milovčić, Mladen Mrakovčić, Luka Paljević, Ranko Papić, Kristijan Perović, Matej Polonijo, Nikola Radić, Zvonimir Ser-

šić, Filip Šabalja, Silvio Španjić, Anton Šuljić, Anton Tamarut, Antun Toljanić, Anton Turčić, Patrik Tvorek, Anton Valković, Franjo Velčić, Josip Vidas, Božidar Volarić, Antun Zec, Slavko Zec, Zubović Robert, Mate Žic, Denis Žuškin; redovnici: Antun Baturina TOR, Diego Deklić OFM, Anto Garić TOR, Petar Grubišić TOR, Tomislav Kero TOR, Ivan Podgorelec OCD, Bernard Rubinić TOR, Ivica Strčić OFM, Damjan Šešelja TOR, Joso Živković TOR; bogoslov Zoran Maričević te novaci: Mirko Armanda i Patrik Mežnarić.

Gost predavač bio je riječki nadbiskup koadjutor, predsjednik Vijeća HBK za život i obitelj, mons. Mate Uzinić koji je predvodio i pokorničko bogoslužje za sudionike sastanka.

Nakon pokorničkog bogoslužja i klanjanja u krčkoj katedrali, sastanak se nastavio u dvorani biskupije. Moderirao ga je mons. Petanjak. Na početku je pozdravio sve sudionike i zahvalio mons. Uziniću na dolasku. Među ostalim, napomenuo je i kako će predstojeća proslava svetkovine zaštitnika Krčke biskupije sv. Kvirina, 4. lipnja, biti u znaku obitelji te okupiti obitelji – predstavnike svih župa.

Usljedilo je predavanje mons. Uzinića s temom »Godina obitelji u znaku apostolske pobudnice *Amoris laetitia*«.

Na cjelokupnu se Crkvu odnosi poziv upućen obiteljima da postane *Amoris laetitia* – *Radost ljubavi*. Tema obitelji i tema sinodalnosti Crkve isprepliću se i nadopunjuju. Kao što obitelj živi zajednički hod u razgovoru i slušanju, tako je i Crkva pozvana biti obitelj u kojoj se živi radost ljubavi. Predavač je u središte predavanja stavio 8. poglavlje pobudnice, u kojem se Crkva poziva da u odnosu na sve svoje članove živi obiteljski, ne isključujući svoje slabe članove već tražeći načina da uključi one koji ne žive crkveni ideal braka i obitelji. Osvrnuo se na dokument u pripremi pod nazivom *Ususret svima bez iznimke* koji se temelji upravo na spomenutom poglavlju ali i cijeloj pobudnici *Amoris laetitia*.

Govor o obitelji koji se često svodi na probleme trebalo bi preokrenuti u radosnu vijest, u govor o ljubavi i prihvaćanju. Crkva mora razmatrati aktualnu situaciju u kojoj se obitelji nalaze te svoj pastoral inkulturirati u zajednicu u kojoj se provodi.

Predavač je najprije predstavio nauk i strukturu cijele pobudnice te rekao kako je ona poziv kršćanskim obiteljima da cijene darove braka i obitelji, a Crkvi da bude znak milosrđa i blizine tamo gdje obiteljski život nije savršen i nema ideala mira i radosti. Sav nauk pobudnice počinje od Svetog pisma ali je utemeljen u stvarnosti u kojoj obitelji žive, u ovom povijesnom trenutku i situacijama s kojima se obitelj suočava. Donosi i pastoralne perspektive u izgrađivanju čvrstih i plodnih obitelji u skladu s Božjim naumom i konkretnim situacijama. Govori o nezamjenjivoj odgovornosti obitelji za cjeloviti odgoj djece koji se, u današnje vrijeme, često prepušta drugima (školi, društvenim mrežama i sl.), o pozivu Crkve da prati, razlučuje i integrira slabosti te o bračnoj i obiteljskoj duhovnosti.

Taj poziv Crkve pastoralni je odgovor na stvarnosti i izazove obitelji. Ona je pozvana da savjest odgaja, a ne da je zamijeni.

Kako bi se približilo onima koji nisu ostvarili ideal braka i obitelji koji Crkva propovijeda potrebni su sljedeći koraci: prihvaćanje (nitko se ne smije osjetiti neprihvaćeno, isključeno; svakoga treba susretati u njegovoj životnoj situaciji i omogućiti mu da živi u Božjoj blizini; važno je pronalaziti i pozitivno vrednovati konstruktivne elemente), praćenje (kad smo nekoga prihvatili potrebno je pomoći da svatko nađe mjesto i način sudjelovanja u crkvenoj zajednici kako bi iskusio besplatno Božje milosrđe), razlučivanje (pomoći osobama da dođu do toga da razluče svoju situaciju s obzirom na okolnosti i uvjetovanosti) i uključivanje u život Crkve.

Predavač ističe kako nema brzih i uniformiranih rješenja već kako svakome treba pristupiti inividualno i razlučujući. Umjesto stava isključivosti, treba njegovati poziv da se pomogne osobama da trajno rastu u kršćanskoj zrelosti. To ne pretpostavlja uvijek sakramentalan život (ovisi o zrelosti i moralnoj sigurnosti, procjeni odgovornosti...), ali pretpostavlja uključenost u crkveno zajedništvo. Rastu prema otvorenosti, razumijevanju i prihvaćanju treba voditi i cjelokupnu zajednicu ne kompromitirajući pritom nauk o nerazrješivosti braka.

Nakon predavanja uslijedila je rasprava, a zatim izvještaji biskupijski povjerenika koji su najavili nadolazeća događanja kako na razini biskupije tako i na nacionalnoj razini, posebno biskupijski susret mladih u Banjolu 30. travnja i 1. svibnja te 4. Nacionalni susret obitelji u Ludbregu 21. i 22. svibnja o.g.

IŽ

APOSTOLSKI NUNCIJ MONS. GIORGIO LINGUA PROPOVIJEDA NA MISI POSVETE ULJA U KRČKOJ KATEDRALI

– Krk, 14. travnja 2022. –

Misa posvete ulja svečano je proslavljena na Veliki četvrtak, 14. travnja o.g. Uz koncelebraciju krčkog biskupa mons.dr. Ivica Petanjka i biskupa u miru mons. Valtera Župana te pedesetak svećenika i redovnika, misno slavlje predvodio je apostolski nuncij u RH mons. dr. Giorgio Lingua.

Na početku misnog slavlja, mons. Petanjak pozdravio je sve prisutne a posebice mons. Linguu kojem je zahvalio što će uzveličati ovo slavlje svojom nazočnošću i propovijedanjem.

U propovijedi mons. Lingua obratio se okupljenim svećenicima te ih, pred obnovu obećanja, pozvao na mali ispit savjesti:

»Na Veliki četvrtak obilježavamo događaje u kojima je Isus Krist svojim apostolima objavio svoje svećeništvo. Na ovoj Euharistiji razmatramo i otajstvo Crkve kao Kristovog sakramenta koji posvećuje svaki vid i etapu života kršćanina. Kako bi ta

stvarnost koju razmatramo u otajstvu bila djelotvorna i u praksi, potrebno je prije svega ostvariti usku povezanost između biskupa i njegovih svećenika. Iz toga jedinstva Duha mora zračiti na čitavo Kristovo tijelo koje ujedinjuje mjesnu Crkvu. Kako bi živjeli to jedinstvo, obnavljamo svoja svećenička obećanja s dana našeg ređenja, kojima se želimo sve više i više suobličiti Kristu svećeniku.

Na dan ređenja preuzeli smo neke obaveze: surađivati s biskupom u službi Božjeg naroda, biti navjestitelji evanđelja, biti pobožni djelitelji sakramenata, biti posvećeni zajedničkoj molitvi i postati sve tješnje sjedinjeni s Kristom. Te obveze i danas prihvaćamo i potvrđujemo. Uz to, na đakonskom ređenju preuzeli smo još obavezu: da živimo u celibatu kao znaku potpune predanosti Kristu Gospodinu. To nije uvjet, nije prisila, nego ga prihvaćam kao milost koju ćemo po Božjoj pomoći moći živjeti. Prihvaćanjem celibata, prihvaćamo i čistoću. Tome se treba nadodati i prihvaćanje poslušnosti. Još jedno obećanje nedostaje, a to je siromaštvo. Siromaštvo ne pretpostavlja ništa ne imati, ali znači ne biti navezani na stvari i biti zadovoljan s onime što se ima, ne žaliti se, ne zavidjeti i moći se odreći. Sva su ta obećanja, javna i privatna usko povezana i uvjetovana.

Iako se može zaključiti kako je biti svećenik samo preuzimanje obaveza ipak ono je i veliki izvor milosti – to vidimo u službi koja nam je dana, u sakramentima koje dijelimo ljudima, praštanju, radosti i novosti života koje zadobivaju po pomirenju, Božjoj ljubavi koju objavljujemo čovjeku... Svećenik je slobodan čovjek koji ostavlja sve i kreće u potragu za izgubljenim, ne da bi ga osudio već spasio.«

Usljedila je obnova svećeničkih obećanja kao izraz trajne želje povezanosti s Kristom i čvrste opredijeljenosti za Krista i čovjeka.

Biskup Ivica blagoslovio je ulje bolesničkog pomazanja te posvetio ulje krizme.

U ovoj prigodi, biskup Ivica spomenuo se svećenika koji su u protekloj godini preminuli: vlč. Antona Peranića i vlč. Nikole Ilijića. Čestitao je i ovogodišnjem jubilarcu biskupu u miru mons. Valteru Županu koji ove godine slavi dijamantni svećenički jubilej.

Budući da se 14. dan u mjesecu obilježava i kao dan sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića, na kraju misnog slavlja biskup Ivica predvodio je molitvu na njegovom grobu u krčkoj katedrali.

IŽ

PROCESIJOM I MISNIM SLAVLJEM SVEČANO PROSLAVLJENI KRIŽI

– Rab, 24. travnja 2022. –

Na drugu vazmenu Nedjelju, posljednjeg dana vazmene osmine, četiri su rapska zvonika objavila zajedništvo vjernika cijelog otoka okupljenih na proslavu blagdana Rapski Križi. Ove su se godine Križi održali na Nedjelju Božjeg milosrđa 24. travnja

2022. godine. Svake godine, zadnje nedjelje mjeseca travnja, mnoštvo vjernika cijelog otoka hodočaste Rapskoj Gospi, kako bi joj prikazali svoje živote, darovali sebe njenoj majčinskoj ljubavi i zagrljaju punom nade i ljepote. Slavlje se započelo procesijom gradskim ulicama. Krčki biskup mons. Ivica Petanjak u procesiji je nosio relikvije Rapske Gospe, a zatim predvodio misno slavlje u koncelebraciji svećenika otoka Raba i mons. Mladenom Mrakovčićem, rapskim dekanom. Vjernici svih župa otoka Raba došli su pješakeći i po nekoliko kilometara na ovu svetkovinu da ih Rapska Gospa čuva i blagoslovi na životnom putu.

U homiliji, biskup je istaknuo važnost Isusove prisutnosti u životima vjernika te je napomenuo kako Isus u evanđelju koje se čitalo na svetoj misi, nije bez razloga stao u sredinu. Stao je baš u sredinu kako bi Ga svi mogli vidjeti i čuti i doživjeti Njegovu blizinu koja je istinski važna za obraćenje i život.

Isus je uvijek središte ovakvih okupljanja i događaja, zbog Isusa se svi nalazimo kako bi nam donio Spasenje, kako bi zajedno s njime slavili Euharistiju i bili prisutni jedni s drugima u svečanom misnom slavlju. Biskup je naveo i važnost ove predivne svetkovine kao one koja se može održati jedino prenoseći ju budućim naraštajima. Potrebno je mladima pričati, poticati ih i govoriti im o toj divnoj svetkovini kako bi se ova tradicija održala i u budućim razdobljima koja su sama po sebi uvijek neizvjesna. Potrebno je djecu i mlade poticati na molitvu noseći Boga u srcu i praćeci Isusove staze života i tako nastave ovu blagoslovljenu svetkovinu.

Apostoli su se zaključali u dvoranu posljednje večere i pobjegli su, nisu se suočili s istinom te nisu imali hrabrosti boraviti s Isusom, zatvorili su svoje srce za jedinu istinu koja liječi svakoga, dodao je biskup. Židovi su narod koji je stoljećima trpio napade, razni narodu htjeli su osvojiti taj narod, ali to je Božji narod i kao takav ostao je neuništiv. Nisu ga nikada uspjeli osvojiti. Narod koji Bog čuva, ne može se osvojiti, dodao je biskup. U današnje vrijeme prvo se javila bolest, pa je sada rat a treba moliti Boga i ustrajati u molitvama te se uzdati u Božju providnost kako ne bi zavladao i glad. Rapski Križi održavaju se još iz doba srednjeg vijeka kada su vladale bolesti kuge i kolere i od tih trenutaka hodočastilo se čudotvornoj Gospi, spasiteljici naroda te Isusu Kristu jedinoj istini života. Hodočastilo se jer je u središtu događaja Isus Krist i Njegova te naša nebeska kraljica majka Marija. Isus je taj koji okuplja na zajedništvo i molitvu. Njegovo je srce uvijek otvoreno za svakoga tko je željan topline i ljubavi koja donosi spasenje i novi život koji je darovan Uskrsnućem.

Josip Badurina

BISKUPIJSKI SUSRET MLADIH U MOLITVI I PJESMI**- Rab, 24. travnja 2022. -**

Susret mladih naše biskupije oduvijek je bio nešto što se dugo iščekivalo i planiralo. Virus korone malo je poremetio taj običaj, no i tome je, nadamo se, napokon došao kraj. Nakon duže stanke, mladi su se napokon okupili zajedno. Biskupijski susret mladih »U molitvi i pjesmi« održan je na otoku Rabu, u župi sv. Marije Magdalene u Banjolu, 30. travnja i 1. svibnja. Ponovno su se na susretu okupila stara i poznata lica, koja su niz godina zajedno slavila Gospodina na ovim susretima, ali moramo s ponosom reći kako se već sada vidi da dolaze nove snage naše biskupijske mladosti koje će, vjerujemo, nositi ovaj susret u narednim godinama.

Susret je započeo okupljanjem ispred crkve u 10 sati. Na početku je sve pozdravio vlč. Marin Hendrih, župnik Banjola i povjerenik za pastoral mladih koji je zaželjevi svima dobrodošlicu molitvom otvorio susret. Prvi dio susreta bio je prožet molitvom Gospodinu u pjesmi. Ovaj je dio susreta moderirala vjeroučiteljica Maja Šimičić Roksandić, koja je i sama rodom iz župe Banjol. Pjesmom su nas sve razbudili i srca nam ispunili mladi zborovi iz Cresa, Omišlja, Supetarske Drage, Raba i Banjola. Svaki od zborova mladih otpjevao je dvije pjesme. Zatim smo susret predali našim gostima i voditeljima: fra Marinu Karačiću i mladim framašima. Naravno, i fra Marin nam je već na samom početku otpjevao nekoliko svojih pjesama, a kasnije nas je uveo u drugi dio susreta – radionice.

Podijeljeni u pet skupina po različitim uzrastima, razmišljali smo o tome kako biti kršćanin danas? Kako živjeti i svjedočiti svoju vjeru? Kako biti u svijetu, a ne od svijeta?

Nakon evaluacije, uslijedio je ručak, nakon kojeg smo se pješice uputili prema Rabu u posjet našoj drevnoj rapskoj ex-katedrali te smo se nakon toga neformalno družili uz kavu. Oko 5 sati vratili smo se na mjesto susreta, gdje smo nakon pokorničkog bogoslužja slavili sakrament svete ispovijedi uz svesrdnu potporu Rapskih svećenika.

Prije Mise, imali smo priliku poslušati svjedočanstvo fra Marina o tome kako je postao fratar ali i glazbenik što je svakako ostavilo jedno lijepo svjetlo na temu duhovnih zvanja. Zatim nam je Monika Brzica približila rad i djelovanje Frame Hercegovina koja kroz 22 bratstva broji više od 1600 framaša. Svetu Misu je predvodio fra Marin, animirali naši mladi, a uz fra Marina su koncelebrirali vlč. Marin Hendrih i vlč. Saša Malović.

Na kraju prvog dana uslijedilo je klanjanje pred Presvetim koje je također animirao fra Marin uz glazbenu pratnju. Okrijepljeni svime što su primili na susretu, mladi su otišli u obitelji koje su im otvorile vrata i primile ih na smještaj.

Drugog je dana, nakon Sv. Mise i ručka, bilo predviđeno malo planinarsko hodočašće prema ruševinama Sv. Damjana ali zbog umora smo odlučili ipak ostati u dru-

ženju u nizinama Raba te, nakon dva dana ispunjena radosnim zajedništvom i Božjom milošću, uputili se svojim kućama.

Zoran Maričević

➤ IN MEMORIAM

VLČ. NIKOLA ILIJIĆ (1936. - 2022.)

U 86. godini života i 61. godini svećeništva, okrijepljen sakramentima, u sušačkoj je bolnici u večernjim satima dana 3. ožujka blago u Gospodinu preminuo umirovljeni svećenik vlč. Nikola Ilijić. Misu zadušnicu predslavio je u ponedjeljak 7. ožujka u omišaljskoj župnoj crkvi krčki biskup Ivica Petanjak u prisutnosti umirovljenog biskupa Valtera Župana i u zajedništvu s 40-ak svećenika, redovnika, redovnica te brojnih vjernika iz rodnog mjesta, ali i župa u kojima je pokojnik službovao.

Vlč. Nikola, u narodu prozvan pop Miko, rođen je 18. lipnja 1936., zaređen za svećenika u Omišlju 2. srpnja 1961. godine. Nakon osnovne škole sjemenišnu je gimnaziju i bogosloviju završio u Pazinu. Svećeničku službu izloženog kapelana obavljao je u Rasopasnom od 1961. do 1970. godine. Uslijedile su župničke službe u Baški 1979. - 1985., Rabu 1980. - 1985., Dobrinju 1985. - 1995., Nerezinama, Svetom Jakovu i Puntićima 1995. - 2001. te posljednja aktivna župnička služba u Vrbniku od 2001. do 2003. Godine 2003. došao je u Omišalj na bolovanje i oporavak, a zatim je umirovljen. Posljednje desetljeće života proveo je u Domu za umirovljene svećenike u Rijeci, a redovito je o blagdanima dolazio u Omišalj i pomagao u pastoralu koliko je mogao.

Godine 2011. proslavio je svoju zlatnu misu, a desetljeće poslije imao je milost zahvaliti Bogu za punih šezdeset godina svećeništva. Još nam je u živom sjećanju obilježavanje dijamantnog jubileja našega popa Mike u rujnu 2021. kad su se u župnikovu pozdravu mogle čuti riječi: »Služili ste u poniznosti, jednostavnosti, skromnosti, otvorenosti i radosti, uvažavajući svakoga. Po tome ste prepoznati, a takvo Vas raspoloženje ne napušta ni danas kada, unatoč životnim poteškoćama, činite sve ono što Vam u ovim prilikama najbolje leži: ispovijedate, slušate i savjetujete. U tome se nikada ne umarate, dapače, s godinama prati Vas još veći žar. Zato Vas rado imaju u Rijeci u domu s mladim ljudima, a vaša su im vrata uvijek otvorena.«

U homiliji sprovedne mise biskup Ivica je, među ostalim, naglasio: »Nikada nije bio onaj koji je okretao glavu od drugoga čovjeka već je veoma rado i strpljivo darivao svoje vrijeme i svoje uho svima koji su željeli razgovarati, iskreno se ispovjediti i pokajati te sakramentom pokore ponovo uspostaviti prijateljstvo s Bogom i čovjekom. Bio je divan primjer do zadnjeg dana svojeg ovozemaljskog života te po njegovu odlasku s ovoga svijeta molimo Isusa Krista, milosrdnog sudca, da ga pozove

k sebi i da mu kaže: »Dodi, blagoslovljen, u kraljevstvo moje jer si svoje uho i svoje srce otvorio grešnicima i potrebnima i posredovao im moje milosrde i dobrotu i privodio ih natrag u Božji zagrljaj. Sada i sam budi dionik toga milosrđa i iskustveno spoznaj ono što si vjerovao i čemu si se nadao.« Riječi sućuti uputili su kardinal Josip Bozanić i riječki nadbiskupi Ivan Devčić i Mate Uzinić.

Po završetku sprovodne mise tijelo vlč. Nikole Ilijića preneseno je na omišaljsko groblje Svetog Duha i pokopano u zajedničkoj grobnici omišaljskih svećenika.

Župa Omišalj još će dugo osjećati nedostatak dragog i omiljenog domaćeg svećenika popa Mike.

AB

Izdaje: BISKUPSKI ORDINARIJAT KRK, Biskupa Antuna Mahnića 18, HR-51500 KRK
tel. 051/221-018; fax. 051/221-483; e-mail: ordinarijat@biskupijakrk.hr
web: biskupijakrk.hr

Uredila: Irena Žužić

Odgovara: mons. dr. Franjo Velčić, *generalni vikar*